Ansträngning ska löna sig. Brott ska straffa sig.

Moderaternas Valmanifest 2026

För ett *rättvisare* Sverige

För ett *rättvisare* Sverige

Sverige är på rätt väg – men vi är inte framme.

För fyra år sedan fanns det medborgare som hade börjat fråga sig om Sveriges stora samhällsproblem överhuvudtaget kunde lösas.

En skenande kriminalitet fick många familjer att dra sig för att släppa ut barnen på gården. Inflationen åt upp tio års löneökningar på några månader. Ett elsystem i kris hotade både industrins konkurrenskraft och den enskilda familjens ekonomi. Många menade att det skulle ta decennier att vända en sådan utveckling, om det ens gick.

Vi moderater var övertygade om att det kunde gå. Och nu har vi visat det i praktiken.

Med rätt lösningar, och tillsammans med våra samarbetspartier, har vi knäckt inflationen. Vi har minskat gängvåldet och stärkt försvaret. Vi har börjat arbetet med att få ordning på elsystemet och sett till att människor får behålla mer pengar i plånboken. Vi har fått kontroll på invandringen, stärkt barns rättigheter och prioriterat välfärdens kärna. Det som många trodde var omöjligt inom en mandatperiod har visat sig fullt möjligt, med rätt politik, rätt prioriteringar och rätt vilja.

Men Sverige kan mycket mer. Och vi vill mycket mer.

För det är fortfarande alltför många strävsamma människor som jobbar, bidrar, sliter med vardagspusslet och tar ansvar för sig och sin familj, men som trots det får för lite tillbaka för allt de ger. Det är inte rättvist.

Vi vill att Sverige ska vara ett land där ansträngning lönar sig. Där vi värdesätter dem som bygger, vårdar, skyddar och utbildar. Där varje skattekrona används klokt, välståndet växer och jobben blir fler. Ett tryggt land, där barn och unga vågar tro på framtiden och där drömmen om ett eget hem, familj eller företag är inom räckhåll.

Moderaterna står på de hårt arbetande människornas sida. Får vi fortsatt förtroende kan vi slutföra de uppgifter vi tagit oss an, och på en stabil grund föra Sverige framåt. Investera i framtiden. Ge Sveriges medborgare det de förtjänar: inte bara ett land som fungerar, utan ett land som blomstrar.

Nu står vi inför ett skarpt vägval. Göra en kraftig vänstersväng, tillbaka till de problem vi just börjat lösa, och den politik som orsakat dem. Eller fortsätta framåt mot ett rättvisare Sverige, där ansträngning lönar sig, brott straffar sig och samhället fungerar när människor behöver stöd.

Där vi vågar blicka mot framtiden och sträva efter att på tio år nå den högsta levnadsstandarden i EU.

Vi har gjort svåra saker förr – och vi vet att vi kan göra det igen.

Sverige ska vara världens bästa land att leva i. Ett land där ansvarstagande medborgare känner lugn, framtidstro och trygghet.

För ett rättvisare Sverige där ansträngning lönar sig och brott straffar sig: rösta på Moderaterna den 13 september.

Innehåll

1. I ett rättvisare Sverige lönar sig ansträngning 3
2. I ett rättvisare Sverige skyddas hederliga människor från brottslingar 11
3. I ett rättvist Sverige kan du lita på vården 19
4. I ett rättvist Sverige kan alla barn lyckas i skolan 25
5. I ett rättvist Sverige kan vi försvara oss mot angrepp 28
6. I ett rättvist Sverige ställer vi krav på integration 32
7. I ett rättvist Sverige värnas miljön, klimatet och möjligheten att bo överallt 37
8. I ett rättvist Sverige är tilliten till demokratin stark 42
9. I ett rättvisare Sverige används skattebetalarnas pengar ansvarsfullt: Moderaternas finansiering 45

1 I ett rättvisare Sverige lönar sig ansträngning

Strävsamma människor som jobbar, bidrar, sliter med vardagspusslet och tar ansvar känner att de inte får tillräckligt tillbaka. Det är inte rätt. Sverige ska vara ett samhälle där ansträngning lönar sig. Där vi värdesätter dem som bygger, vårdar, skyddar och utbildar. Där våra skattepengar används klokt, ekonomin växer och jobben blir fler.

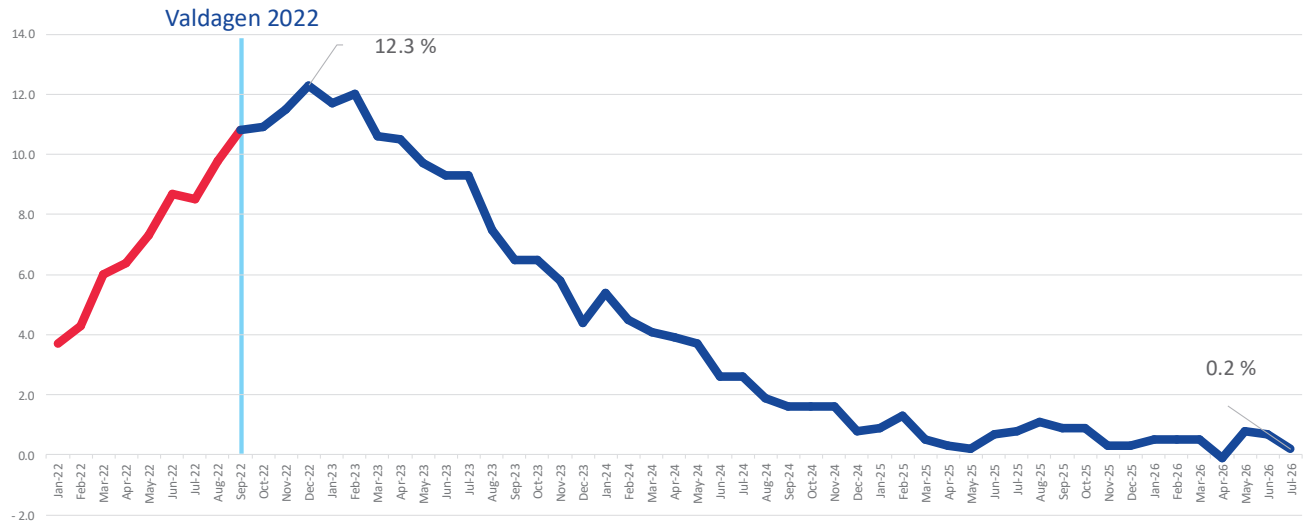
Vad tog vi över

- Inflation på 10 procent
- Det högsta dieselpriset någonsin
- Rekordhöga elpriser
- Bottenplacering i EU:s tillväxtliga

Vad har vi gjort

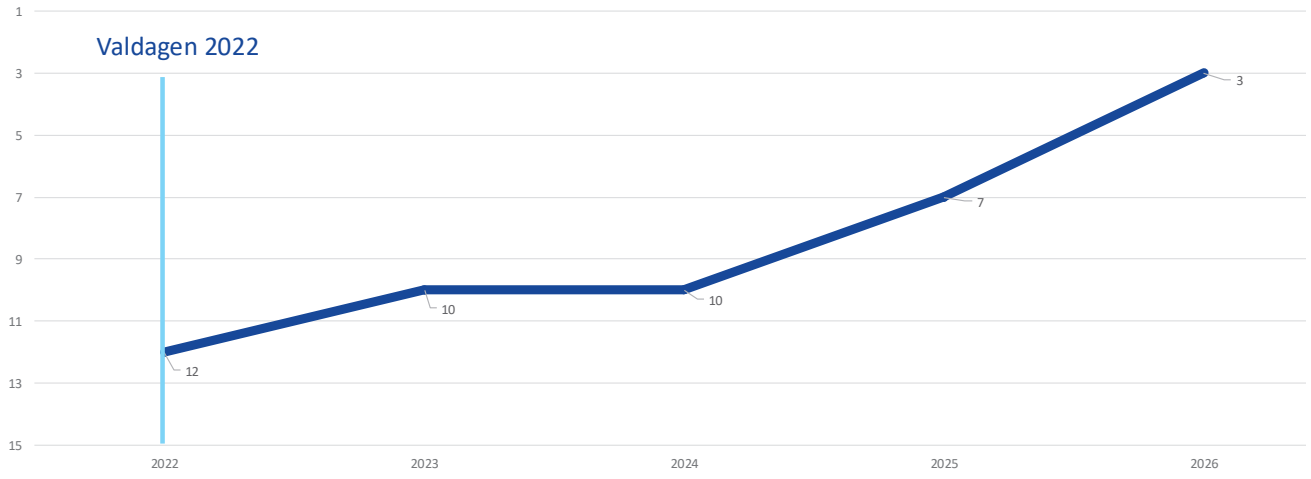
- Bekämpat inflationen så att den i år är lägst i EU
- Sänkt skatten på låga och medelhöga inkomster samt på pension tre gånger
- Infört reformer så att en barnfamilj får behålla 5 000 kr mer i månaden jämfört med 2022
- Sett till att vi nu har bland de lägsta drivmedelspriserna i EU
- Gjort de första 300 000 kr på ISK skattefria
- Säkerställt att Sverige har bland de högsta tillväxttakterna i EU
- Sänkt skatten på el och påbörjat bygget av ny kärnkraft
- Minskat den strukturella arbetslösheten för första gången på 20 år

Sverige har vunnit över inflationen

Källa: SCB, KPI, årsförändring efter månad.

Från botten till toppen i tillväxtligan

Källa: Eurostat och EU-kommissionen. Avser EU-kommissionens prognos publicerad 21 maj 2026. Omfattar de mogna marknadsekonomierna i "EU-15", länderna som var EU-medlemmar 1995.

Ansträngning ska löna sig – 5 000 kronor mer per månad för en vanlig barnfamilj

Arbetslinjen är löftet om att alla behövs, att arbete ska löna sig och att en extra insats ska göra skillnad för dig på samma sätt som den gör för Sverige. Vare sig du är undersköterskan som mäter blodtrycket, ingenjören som utvecklar smarta lösningar för industrin, eller busschaufförен som kör barnen till skolan, så står Moderaterna på din sida. Vi vet att vårt lands välstånd bärs upp av de som arbetar. Och att när människor växer och utvecklas, så växer Sverige. Därför är det också rätt att när Sveriges ekonomi växer, så ska det märkas i människors plånböcker. Vårt mål är att reallönerna ska öka med 50 procent de nästkommande tio åren.

Moderaternas mål:
Reallönerna ska öka med
50%
de nästkommande tio åren

I regeringen har Moderaterna stärkt arbetslinjen, bland annat genom sänkt skatt på låga och medelhöga inkomster. Vi har sänkt skatten på drivmedel så att föräldrar har råd att åka till jobbet eller skjutsa barnen till träningen. Vi är beredda att göra så igen ifall det krävs. En tvåbarnsfamilj med en polis och en sjuksköterska får tack vare vår politik 5 000 kronor mer i månaden i dag jämfört med när vi tog över 2022.

Det har underlättat under ekonomiskt svåra tider till följd av hög inflation, ökande kostnader och lågkonjunktur. I takt med att ekonomin återhämtar sig börjar reallönerna komma ikapp efter de senaste årens nedgång. Men att komma ikapp är inte tillräckligt. Moderaterna vill att hårt arbetande svenskar ska kunna få tillbaka mer än de förlorat. Därför vill vi ta nästa steg för att stärka ekonomin för människor som anstränger sig. Vårt löfte inför nästa mandatperiod är att samma familj ska få behålla ytterligare 5 000 kronor i månaden.

En stark arbetslinje är det bästa sättet att stötta de svenska hushållen efter ekonomiskt svåra år. Därför vill vi exempelvis sänka skatten för alla med låga och medelhöga inkomster, införa en särskild skattesänkning för föräldrar med barn upp till 18 år och göra det billigare att pendla till jobbet. Föräldrar som stressar till och från förskola och jobb för att få vardagsekonomin att gå ihop ska känna att deras slit lönar sig. För att öka drivkrafterna till arbete och stärka barnfamiljers ekonomi vill Moderaterna därför avskaffa avgiften för förskola och fritids. Det är vårt löfte till alla hårt arbetande svenskar.

Moderaterna vill:

- Sänka skatten för alla med låga och medelhöga inkomster
- Införa en särskild skattesänkning för alla föräldrar som arbetar
- Göra det skattefritt för arbetsgivare att betala anställdas resor (månadskort) i kollektivtrafiken
- Avskaffa avgiften till förskola och fritids

Du som har arbetat ska få mer i pension

Den som arbetat ett helt liv, betalat skatt och varit med och byggt Sverige ska kunna känna trygghet som pensionär. Ett långt arbetsliv ska löna sig efter att arbetslivet är slut. Moderaterna står upp för dem som burit välfärden, drivit företagen, tagit nattpassen och sett till så att Sverige fungerar.

Vi vill därför fortsätta arbetet med att stärka ekonomin för Sveriges pensionärer. Under mandatperioden har vi sänkt skatten på pension tre gånger. Att det funnits en broms i pensionssystemet i dåliga ekonomiska tider men ingen gas i goda tider har varit orättvist. Därför har vi sett till att en gas införs i pensionssystemet så att överskott som byggs upp kommer pensionärerna till del. Men mer behöver göras.

De senaste årens höga inflation har gjort att skillnaden i pension mellan den som har arbetat ett helt liv och den som inte har gjort det har minskat. Det är inte rättvist. Därför vill Moderaterna införa ett nytt *jobbat*-avdrag. Genom lägre skatt på arbetsrelaterade pensionsinkomster ska den som byggt Sverige få behålla mer av sin pension. Det är ett viktigt steg för att det alltid ska löna sig att ha slitit ett helt arbetsliv.

Samtidigt är det viktigt att den som vill och kan jobba vidare efter att ha nått pensionsåldern gör det. Det spelar roll för den enskilde – för att förbättra pensionen – men också för svensk ekonomi i stort. Att erfaren arbetskraft tas tillvara ger fler arbetade timmar i ekonomin och högre tillväxt. Därför vill vi göra det mer lönsamt att arbeta vidare och stärka arbetet mot ålderism på arbetsmarknaden.

Moderaterna vill:

- Införa ett jobbat-avdrag så att den som arbetat får mer i plånboken än den som inte har gjort det
- Sänka skatten för den som arbetar vidare efter pensionsåldern
- Bekämpa diskriminering av seniorer på arbetsmarknaden, så kallad *ålderism*

Två vanliga löner ska räcka för att köpa ett hus

Sju av tio svenskar vill någon gång bo i hus. Men för många känns husdrömmen i dag avlägsen. Det är för dyrt, inte minst för unga och barnfamiljer. När två helt vanliga löner inte längre räcker för att köpa ett hus riskerar något viktigt att gå förlorat: tron på att nästa generation kan få det bättre än den förra.

Under lång tid har byggpolitiken gått i otakt med människors önskemål. Det byggs för få småhus, kostnaderna för att flytta är höga och tillgången på byggbar mark är begränsad. Den trenden sammanfaller med att barnafödandet i Sverige är historiskt lågt. Många faktorer påverkar människors beslut att bilda familj. Möjligheten att hitta ett hem med plats för framtiden är en av dem.

Vi säger tydligt nej till de rödgrönas förslag om fastighetsskatt, bolåneskatt och att villaområden eller populära grönområden byggs sönder med nya miljonprogramsprojekt. Vi vill i stället att de som arbetar, sparar och tar ansvar ska kunna förverkliga sina framtidsdrömmar. Vår målsättning är att två normallöner ska räcka för att kunna ha ett eget hus. I regering har Moderaterna redan lättat på strandskyddet, förenklat byggregler och gjort det lättare att spara ihop till kontantinsatsen till en egen bostad, men mer behöver göras. Fler barn ska få växa upp med en gräsmatta att leka på.

Moderaterna vill:

- Göra de 500 000 första kronorna på ISK skattefria för att underlätta sparande till kontantinsatsen
- Se över flyttskatterna
- Att fler småhus ska vara bygglovsbefriade
- Se över systemet med tomträtt och tomträttsavgifter i våra tätorter för att göra systemet förutsägbart och öka den ekonomiska tryggheten för de boende
- Minska väntetiderna för enklare tillståndsärenden genom att införa ett system med *tyst godkännande*
- Stoppa de rödgrönas planer på att bygga nya miljonprogram i grön- och villaområden

Tydlig arbetslinje i bidragssystemet så att fler kommer i jobb

Det ska alltid löna sig mer att ta ett jobb än att leva på bidrag. Familjen som ställer klockan på morgonen, lämnar barnen på förskolan och arbetar för att få vardagen att gå ihop ska inte få mindre kvar än den som lever på bidrag. När skillnaden mellan arbete och bidrag blir för liten undergrävs både drivkrafterna till arbete och tilltron till samhällskontraktet.

Vårt mål är att alla ska bli en del av arbetsgemenskapen och känna framtidstro i stället för att fastna i utanförskap och bidragsberoende. Mot det står en kombination av kravlös bidragspolitik och ökad invandring. Det skulle låsa fast ännu fler människor i utanförskap. Det har varken de som drabbas eller Sverige som land råd med.

Moderaterna har i regering påbörjat en omläggning av bidragspolitiken. Nu ställs tydliga krav på den som får försörjningsstöd att ta steg mot arbete. Den som har invandrat till Sverige behöver numera kvalificera sig genom att arbeta och bidra innan den får tillgång till hela välfärden. En regering som leds av Moderaterna är dessutom garanten för att bidragstak kommer att införas fullt ut nästa år. På så sätt säkerställer vi att det alltid lönar sig bättre att arbeta än att leva på bidrag.

Vi tänker fortsätta förbättra bidragssystemet. Fokus för nästa steg i reformeringen av de svenska bidragen är dels att säkerställa att alla får rätt stöd och dels att halvera antalet personer som får försörjningsstöd. Det handlar exempelvis om att samla ansvaret för bedömning av arbetsförmåga hos en gemensam statlig instans. I dag gör Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och socialtjänsten ofta olika bedömningar av samma persons arbetsförmåga. Det leder till att människor riskerar att falla mellan stolarna i stället för att få rätt stöd. Det är också naturligt att förvänta sig att människor flyttar för att ta tillgängliga arbeten. Kraven på att flytta för att kunna få ett jobb bör öka inom samtliga bidragssystem.

Moderaternas mål:

Halvera

antalet som har försörjningsstöd

Moderaterna vill:

- Säkerställa att bidragstaket fullt ut träder i kraft
- Halvera antalet som har försörjningsstöd genom att staten exempelvis tar ett större ansvar för att bedöma arbetsförmåga och säkerställa att människor får rätt insatser
- Skärpa kravet på att flytta dit jobb finns för den som är arbetslös
- Få på plats fler och bättre yrkesutbildningar

Fler investeringar i Sverige och växande företag

Om Sverige ska få högst levnadsstandard i EU behöver fler företag vilja investera, anställa och växa här. I dag konkurrerar vi inte bara med våra grannländer utan med hela världen om investeringar, kompetens och framtidens jobb – där inte minst USA och Kina tävlar om produktion och företagsetableringar. Den hårda globala konkurrensen sätter den europeiska ekonomiska modellen på prov och det kommer att krävas stora insatser för att värna de svenska jobben och det svenska välståndet. I regering har vi därför kraftigt ökat de offentliga investeringarna. Nu vill vi att de privata investeringarna ska öka. Därför måste Sverige vara ett av världens mest attraktiva länder att starta, driva och utveckla företag i.

Sverige har goda förutsättningar. Förutom att vi är det starkaste innovationslandet i EU har vi flest unicorns per capita i Europa, det vill säga startup-bolag värderade till över en miljard amerikanska dollar. Det ska vi bygga vidare på. Fullt fokus behöver därför ligga på att det ska vara lönsamt att arbeta och attraktivt att investera, etablera sig och skapa jobb här. Tillgången till rätt kompetens är en nyckel för att öka tillväxten och stärka Sveriges konkurrens-kraft. Vi behöver hitta fler länder att handla med och fortsätta driva tillväxtagendan på EU-nivå. Inte minst behöver vi förbättra förutsättningarna för företag som driver innovation, export och nya jobb. När företag växer skapas inte bara fler jobb. Det är också grunden för högre löner och högre levnadsstandard.

Sverige har flest *unicorns* per capita i Europa, det vill säga startup- bolag *värderade till över en miljard amerikanska dollar.*

Moderaterna vill:

- Sänka bolagsskatten
- Införa ett nytt konkurrenskraftigt FoU-avdrag som innebär lägre bolags-skatt för de som bedriver forsknings-verksamhet i Sverige
- Underlätta för entreprenörskap och startups genom generösare personaloptioner
- Säkra tillgången till rätt kompetens och attrahera kvalificerad arbetskraft från andra länder
- Driva på för fler frihandelsavtal och bättre tillväxtförutsättningar på EU-nivå
- Stärka rättsäkerheten på skatte-området så att det blir enkelt att veta hur mycket skatt som ska betalas

Snabbare tillståndsprocesser för en snabbare klimatomställning

I ett rättvist samhälle ska den som följer reglerna kunna lita på att samhället gör detsamma. Den som söker bygglov, vill expandera sitt företag, investera i ny energi, bruka sin skog eller utveckla en gruva ska inte lämnas i limbo medan myndigheter skjuter beslut framför sig.

Det är inte rättvist. Och det är inte heller smart. När viktiga investeringar i energi, industri, bostäder och infrastruktur fastnar i långa tillstånds- och miljöprövningar förlorar Sverige jobb, tillväxt och konkurrenskraft. Klimatomställningen försenas. Energiförsörjningen byggs ut långsammare. Och människor som vill bygga, utveckla eller investera möts av osäkerhet i stället för tydliga besked. Moderaterna vill ha en rimligare stat. En stat som ställer krav på sig själv på samma sätt som den ställer krav på medborgare och företag. Myndigheter ska ge besked i tid. Processer ska vara förutsägbara. Den som gör rätt för sig ska inte fastna i byråkratiska återvändsgränder.

Sverige behöver både ett starkt miljöskydd och en stark ekonomi. Men dagens system sätter för stor tyngdpunkt vid miljöskydd och leder till att viktiga projekt försenas eller stoppas. Moderaterna vill därför skapa bättre balans mellan olika samhällsintressen och korta de processer som i dag håller tillbaka Sveriges utveckling.

Det handlar om respekt för människors tid och för skattebetalarnas pengar. Det är så vi kan göra Sverige konkurrenskraftigt.

Moderaterna vill:

- Införa tydliga tidsgränser för myndigheters handläggning av tillstånd och företagsärenden
- Införa en ny *supermyndighet* för miljöprövning för att samla ansvar och framförallt korta processerna
- Ändra miljöbalken så att miljöskydd bättre balanseras mot tillväxt, bostadsbyggande, energiförsörjning och infrastruktur
- Stärka äganderätten och skapa mer förutsägbara villkor för skogsbruk, lantbruk och företagande
- Införa principen att enklare tillståndsärenden ska kunna godkännas automatiskt om myndigheten inte framför invändningar inom utsatt tid
- Ge regeringen möjlighet att snabbare godkänna projekt som stärker Sveriges försvarsförmåga, ekonomiska styrka eller oberoende

Minskat regelkrångel för Sveriges företagare

Företagsamhet och entreprenörskap bygger Sverige. Det är den enskilde företagaren och entreprenören som genom sitt risktagande och hårda arbete skapar värde för andra. Om Sverige ska bli rikast i EU krävs reformer för alla typer av företag. Från de allra största till de allra minsta. Sveriges alla småföretag utgör ryggraden för ekonomin. Det är ofta här nya jobb skapas. I det lokala bageriet där ungdomar får sitt första sommarjobb, hos hantverkaren som kommer och fixar köksfläkten och hos frisören runt hörnet som sliter för att få sin verksamhet att gå runt.

I regeringsställning har vi minskat regelkrånglet, tagit bort kvittokrav och höjt gränsen för när du som företagare behöver betala moms. Matkravet för att få servera alkohol är avskaffat, likaså danstillståndet och hotelltillståndet. Vi har inrättat ett Förenklingsråd och driver på för enklare regler på EU-nivå – ett arbete som börjar ge resultat. Men vi vill göra mycket mer för att minska regelbördan och göra det enklare för den som vill starta och driva företag.

Omoderna och onödiga regler behöver fortsätta förändras och tas bort. Du som företagare ska kunna fokusera på att driva ditt företag och förverkliga dina idéer, inte fastna i regelkrångel som tar tid och kostar pengar. Genom färre och enklare regler kan också fler våga ta steget och bli företagare.

Moderaterna vill:

- Göra om systemet för tillsynsavgifter i grunden så att de företagare som sköter sig inte ska betala tillsynsavgifter
- Synliggöra arbetsgivaravgiften i deklarationen och tydliggöra att avgiften i stor utsträckning är en skatt
- Se över reglerna för kassaregister mot bakgrund av minskad kontantanvändning
- Se över skattereglerna för hantverksbilar
- Införa en särskild skattsedel för UF-företag
- Minska regelbördan för företagen

Moderaternas mål:

2035 ska Sverige ha flest *ingenjörer* och flest *patentansökningar* per capita i EU

Ingenjörslyftet

Sverige blev rikt genom att uppfinna, utveckla och bygga. Från kullagret, separatorn och tändstickan till världsledande telekomteknik, digitala betallösningar och avancerad medicinteknik har svenska ingenjörer gång på gång förändrat världen. I dag rankas Sverige som det mest innovativa landet i EU. Det ska vi fortsätta vara.

Om Sverige ska nå målet om högst levnadsstandard i EU krävs fler innovationer, fler växande företag och fler människor med avancerad teknisk kompetens. Därför behöver forskningen ligga i framkant och fler unga välja utbildningar som ger dem rätt kompetenser för att driva utvecklingen framåt.

Regeringen har beslutat om en STEM-strategi för Sverige som sträcker sig från förskola till forskarutbildning. Målet är att säkra kompetensförsörjningen inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Regeringen har samtidigt genomfört den största satsningen på forskning och innovation någonsin. Sverige investerar i dag mer i forskning och utveckling än något annat EU-land. Men samtidigt utbildas för få ingenjörer för att möta framtidens behov. Moderaternas mål är därför att Sverige år 2035 ska ha flest ingenjörer och flest patentansökningar per capita i EU. Vi ska inte bara dela ut Nobelpris. Vi ska ha fler svenskar som vinner dem.

Att vi stärker matematikundervisningen i grundskolan är en viktig del. Men om vi vill att fler ska välja långa och krävande utbildningar måste det också löna sig mer. De höga marginalskatterna i Sverige hämmar drivkrafterna till utbildning, ansträngning och innovation, något som både Produktivitetskommissionen och OECD påtalat. I en alltmer globaliserad värld där arbetskraft enklare kan flytta utomlands är det viktigt att det lönar sig att arbeta i Sverige. Vi vill därför sänka marginalskatterna så att principen om minst hälften kvar efter en löneökning gäller, så att den som utbildar sig, tar ansvar och bidrar till Sveriges framtida välstånd också får behålla mer av frukterna av sitt arbete.

Moderaterna vill:

- Utöka antalet utbildningsplatser för ingenjörer
- Minska den administrativa bördan på lärosätena till förmån för mer undervisning och forskning
- Säkerställa att utbildning och ansvarstagande lönar sig genom principen att minst hälften av en löneökning får behållas efter skatt
- Avskaffa fribeloppet i studiemedelssystemet under sommarmånaderna

I ett rättvist Sverige skyddas hederliga människor från brottslingar

2

I ett rättvist samhälle ska du inte behöva känna oro när du promenerar hem ensam på kvällen eller när du släpper iväg ditt barn till fotbollsträningen. Kriminella ska inte visa upp dyra märkeskläder, medan föräldrar knappt har råd att köpa nya vinterskor till barnen. Brott ska straffa sig och ansträngning ska löna sig, så att hederliga människor kan känna lugn och framtidstro.

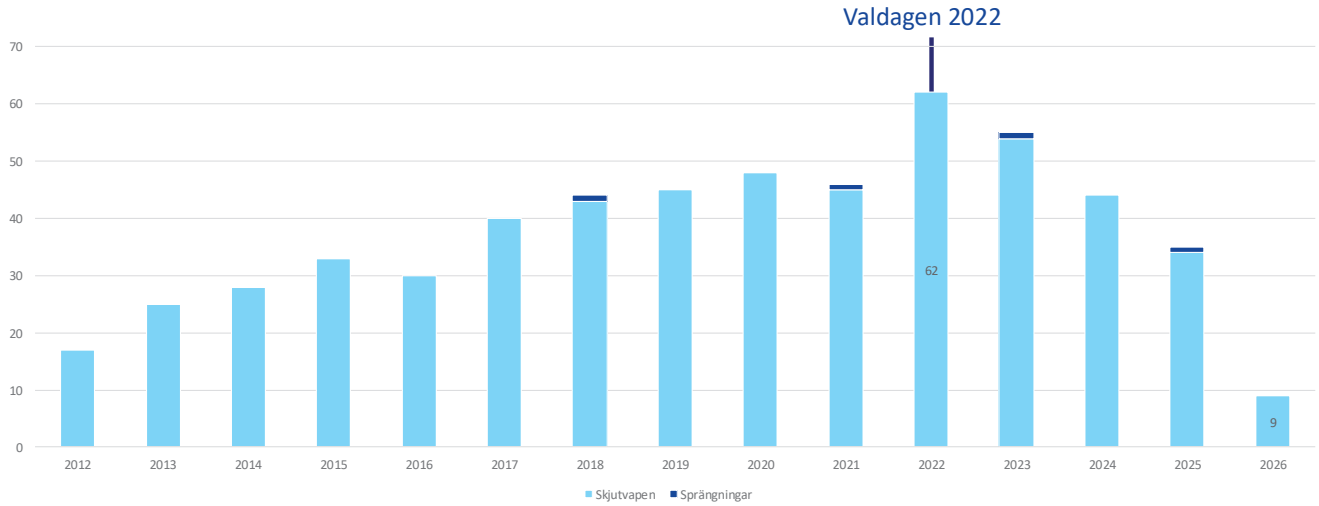
Vad tog vi över

- Rekord i dödsskjutningar
- Alldeles för få poliser
- Fokus på gärningsmän i stället för brottsoffer
- Generösa mängdrabatter för de som begår flera brott
- Dömda våldtäktsmän med hög återfallsrisk släpptes ut i förtid
- Otillräckliga verktyg för brottsbekämpningen
- Akut brist på fängelseplatser
- Eftersatt förebyggande arbete

Vad har vi gjort

- Det dödliga gängvåldet har minskat med 75 procent under första halvåret 2026 jämfört med motsvarande period 2022, och skjutningarna har gått ned med 80 procent
- Rekordmånga poliser i yttre tjänst
- Skiftat fokus från gärningsman till upprättelse för brottsoffren och samhällsskydd
- Infört en tidsobestämd påföljd för t.ex. pedofiler och våldtäktsmän med hög återfallsrisk och sett till så att upprepade grova våldtäkter kan ge livstids fängelse
- Gett polisen fler effektiva verktyg som vistelseförbud, säkerhetszoner och ökad hemlig avlyssning
- Byggt ut antalet häktes- och fängelseplatser motsvarande nästan sju Kumla-anstalter
- Gett socialtjänsten en helt ny verktygslåda för att förhindra att barn far illa

75 % färre dödade i gängvåldets skjutningar och sprängningar

Källor: Uppgifterna om dödligt skjutvapenvåld 2012–2022 är hämtade från Brå. Uppgifterna om 2022–2025 är hämtade från Polisen. Ur värdet för 2025 har de 10 avlidna i masskjutningen på Campus Risbergska exkluderats. Uppgifterna om avlidna av sprängningar i kriminell miljö sedan 2018 är hämtade från Polisens nationella operativa avdelning (NOA). Innan 2018 finns ingen tillförlitlig statistik om avlidna i sprängningar i kriminell miljö. Uppgiften om 2026 gäller första halvåret och bygger på uppgifter från Polisen om totalt åtta avlidna.

Mäns våld mot kvinnor ska bekämpas med samma kraft som gängkriminaliteten

I ett rättvist samhälle ska ingen kvinna behöva leva med rädsla för att utsättas för våld, hot eller kontroll från en man. Kvinnor ska känna sig trygga – både i sitt hem och på väg hem från bussen på natten. Moderaterna vill bekämpa mäns våld mot kvinnor med samma målmedvetenhet och uthållighet som vi bekämpar gängkriminaliteten. Det handlar om fysiskt, psykiskt, sexuellt och ekonomiskt våld.

I regering har vi redan genomfört flera viktiga reformer. Vi har infört ett nytt straff – säkerhetsförvaring – som gör det möjligt att hålla de farligaste våldseller sexualförbrytarna, till exempel serievåldtäktsmän, inlåsta på obestämd tid. Vi har stärkt kontaktförbuden, skärpt straffen för allvarliga sexualbrott och infört en ny brottsrubricering för psykiskt våld. Rådet mot kvinnofrid inrättades i januari 2026 med en nollvision för det dödliga våldet mot kvinnor. Nästa mandatperiod vill vi växla upp arbetet ytterligare.

Riksdagen har godkänt den moderatledda regeringens förslag om att slopa dagens mängdrabatt. Moderaterna kommer göra allt för att förslagen genomförs under nästa mandatperiod. Det innebär att bland annat serievåldtäktsmän och män som begår våldsbrott efter våldsbrott mot sin partner får sitta i fängelse under en mycket längre tid.

Precis som i kampen mot gängen handlar framgång om att våga använda samhällets fulla styrka. Farliga män ska stoppas tidigare. Straffen ska spegla brottens allvar. Kvinnor ska få bättre skydd innan våldet eskalerar. Och den som återfaller i våld eller sexualbrott ska möta betydligt hårdare konsekvenser.

Ytterligare en central del i att långsiktigt få ett slut på mäns våld mot kvinnor är att arbeta förebyggande. Det handlar till exempel om att framför allt pojkar, men också flickor, ska ha tillgång till goda manliga förebilder. Vuxna behöver också ta ansvar för att barn och unga lär sig om såväl jämlikhet som jämställdhet – och att våld aldrig är acceptabelt. Det är i första hand föräldrar som bär det ansvaret, men även skolan kan spela en viktig roll för de barn vars föräldrar saknar förmåga eller vilja.

Sedan 2022 har det dödliga gängvåldet mer än halverats. Vi är övertygade om att samma tydlighet, uthållighet och politiska vilja kan göra verklig skillnad också i kampen mot mäns våld mot kvinnor. Ingen kvinna ska behöva leva i rädsla. Det handlar om trygghet, frihet och rättvisa.

Moderaterna vill:

Skärpa straffen för mäns våld mot kvinnor

- Slopa mängdrabatten för flerfaldig brottslighet så att serievåldtäktsmän ska sitta i fängelse en längre tid
- Införa brottsrubriceringen femicidbrott för dödligt våld mot kvinnor
- Införa brottet synnerligen grov våldtäkt med livstid i straffskalan
- Se över straffen för brott i nära relation och införa dubbla straff för grova kvinnofridsbrott
- Stärka möjligheten till preventiva kontaktförbud (innan brott begåtts), förlänga maxtiden för kontaktförbud och skärpa straffen för överträdelser
- Skärpa straffet för våldtäkter som begås mot äldre av omsorgspersonal
- Införa automatisk utvisning av personer med utländskt medborgarskap som begår våld i nära relation eller sexualbrott

Ge polisen fler verktyg för att ingripa

- Införa preventiva tvångsmedel, exempelvis hemlig avlyssning, mot män som utsätter kvinnor för allvarligt våld
- Inrätta ett förövarregister för personer som begått vålds- och sexualbrott mot kvinnor
- Göra det möjligt för dejtingappar att utföra bakgrundskontroller för att kunna stänga av och varna för farliga personer
- Skärpa straffen för stalkning
- Se över möjligheten att erbjuda skyddspersoner en teknisk skyddsenhet – en så kallad victim device
- Se över om kontaktförbud ska kunna meddelas mot en grupp av personer eller släktningar vid exempelvis hedersrelaterad brottslighet

Införa fler åtgärder mot sexualbrott

- Ge kvinnor rätt att stoppa AI-genererade nakenbilder eller sexvideor
- Införa anmälningsskyldighet vid misstänkt våld i nära relation
- Inrätta ett system med haverikommissioner varje gång en kvinna mördas
- Möjliggöra tvångsvård i fler fall i förebyggande syfte eftersom många mord av kvinnor utförs av psykiskt sjuka män
- Utreda kemisk kastrering för återfallsförbrytare i sexualbrott
- Blockera män, som finns i polisens misstanke- eller belastningsregister för brott mot kvinnor, från möjligheten att ta hit en partner via anhöriginvandringen
- Införa en skyddslagstiftning för våldsutsatta kvinnor som inte vågar, eller är för psykiskt och fysiskt nedbrutna, för att anmäla sin förövare

Vi behöver fyra år till för att helt få bort det dödliga gängvåldet

Det dödliga gängvåldet har mer än halverats sedan regeringsskiftet. Fler grova våldsbrott förhindras, fler gärningsmän lagförs och fler kriminella grips utomlands. Sverige är tryggare i dag än för några år sedan. Men mycket återstår.

Målet är inte att minska gängens makt. Målet är att utradera den. De kriminella nätverken ska inte bara hindras från att skjuta och spränga. De ska förlora sin förmåga att verka, tjäna pengar, rekrytera nya medlemmar och utöva makt över andra människor.

Under denna mandatperiod har regeringen tagit fram förslag som gör det straffbart att vara med i ett kriminellt gäng och som innebär att gängtoppar med dubbla medborgarskap kan bli av med sitt svenska medborgarskap. Förslagen kräver grundlagsändringar som kan genomföras först efter valet. Moderaterna kommer se till att förslagen blir verklighet.

Nästa steg i kampen mot gängen handlar därtill om att använda samhällets samlade styrka mot dem som hotar vårt sätt att leva. Den som är en del av ett kriminellt nätverk ska inte kunna röra sig obehindrat genom samhällets system, ta del av bidrag, driva företag, påverka föreningar och politiska partier eller använda välfärden som brottsverktyg.

Vi vill därför införa en särskild lagstiftning för gängkriminella och personer med nära koppling till kriminella nätverk. Syftet är att göra det möjligt att identifiera och begränsa personer som utgör ett allvarligt hot mot samhället, även om de ännu inte har kunnat lagföras för nya brott. Samhället ska veta vilka de är och agera därefter. Gängkriminella ska kunna rödflaggas i offentliga register och blir föremål för en katalog av särskilda sanktioner, exempelvis begränsningar av rörelsefriheten och tillgång till ekonomiska förmåner, bland annat genom en bidragsspärr.

Samtidigt ska vi slå hårdare mot den kriminella ekonomin. De kriminella nätverken omsätter hundratals miljarder kronor varje år genom bedrägerier, välfärdsbrott, narkotikahandel och annan organiserad brottslighet. De intäkterna finansierar våldet, rekryteringen och infiltrationen av vårt samhälle. Därför måste gängens ekonomiska bas brytas upp.

För Moderaterna är detta nästa stora reformfas i kampen mot kriminaliteten. Sverige ska vara ett land där skötsamma människor är fria och trygga och där kriminella nätverk aldrig tillåts bygga upp en alternativ maktordning

> *”Målet är inte att minska gängens makt. Målet är att utradera den.*

Stoppa gängens rekrytering av barn

Allt yngre barn dras in i grov brottslighet. Gängen har flyttat sin rekrytering från skolgården till mobiltelefonen och använder barn som utförare av våldsbrott och annan kriminalitet.

För Moderaterna är detta en av vår tids viktigaste rättvisefrågor. Varje barn har rätt till en trygg uppväxt och möjligheten att välja sin egen väg i livet. Inget barn ska behöva växa upp med kriminella som förebilder eller rekryteras till ett liv som riskerar att sluta i fängelse eller dödligt våld.

Utvecklingen är ett uttryck för flera saker - en organiserad brottslighet som under alldeles för lång tid möttes med otillräckliga insatser och ett rättspolitiskt system som byggts för en annan tid och verklighet. Dagens system lyckas varken skydda medborgarna från livsfarligt våld, ge brottsoffer upprättelse eller bryta de destruktiva mönster som finns runt de här barnen.

Därför lägger vi om både det brottsförebyggande och det brottsbekämpande arbetet. Vi river sekretesshinder, stärker socialtjänstens möjligheter att agera tidigt och skärper straffen för dem som utnyttjar barn i kriminella syften. Samhället ska ingripa tidigare, vara mer närvarande och använda fler verktyg för att skydda barn som riskerar att dras in i kriminalitet.

I regeringsställning har vi genomfört den största omläggningen av politiken någonsin för att öka barns trygghet och sätta in insatser tidigt. En helt ny socialtjänstlag med fokus på förebyggande arbete har införts, Lex Lilla Hjärtat har stärkt barns rättigheter, socialtjänsten får möjlighet att ge insatser även när samtycke från föräldrar saknas och sekretesshinder har rivits. Men det förebyggande arbetet behöver fördjupas ytterligare för att inget barn ska fara illa eller fastna i gängens klor.

Samtidigt måste samhället bli tydligare mot unga som begår allvarliga brott. Vi skärper straffen för unga lagöverträdare, inrättar ungdomsfängelser och sänker straffbarhetsåldern till 14 år för de allra grövsta brotten, såsom mord och mordplaner. Systemet har inte varit byggt för den verklighet där barn används som soldater i kriminella nätverk. Det måste förändras.

För att på allvar bryta utvecklingen måste vi också rikta fokus mot dem som bär det verkliga ansvaret – de vuxna kriminella som rekryterar barnen. Och vi ska fortsätta offensiven mot de kriminella aktörer som från utlandet styr, beställer och organiserar brott i Sverige.

> *”Samhället ska ingripa tidigare, vara mer närvarande och använda fler verktyg för att skydda barn som riskerar att dras in i kriminalitet.*

Moderaterna vill:

Slå hårdare mot dem som rekryterar barn

- Öka Polisens patrullering på nätet
- Skärpa straffet för involverande av underårig i brottslig verksamhet, och se över brottet så att det träffar fler fall
- Införa åldersgräns på sociala medier

Ge samhället fler verktyg att ingripa tidigt

- Ge socialtjänst, förskola och skola utökade befogenheter och bättre möjligheter att samverka kring barn som far illa
- Införa skyldighet att orosanmäla för alla offentliganställda vid misstanke om att barn far illa
- Införa möjlighet att punktmarkera barn på glid och använda fotboja på barn över 13 år som riskerar att dras in i gängkriminalitet

Stärka stödet till barn och familjer

- Genomföra ett barnsekreterarlyft för att stötta socialsekreterare som arbetar med de svåraste barnfallen
- Höja åldersgränsen inom barn- och ungdomspsykiatrin från dagens 18 år
- Införa så kallade SAO-jobb där högstadieelever i utsatta områden får jobb med egen inkomst som en del av undervisningen
- Utveckla HVB med tydligare fokus på anpassad vård och utbildning
- Avveckla Statens institutionsstyrelse (SiS) och bygga upp en ny myndighet med tydligare fokus på vård, utbildning och trygghet

Ökad trygghet på gator och torg

I ett rättvist samhälle ska du kunna känna dig trygg både när du går hem på kvällen och när barnen cyklar till träningen. När dina föräldrar svarar i telefon ska de inte riskera att bli lurade. Den som sköter sig ska kunna leva sitt liv utan att begränsas av oro för brott och otrygghet.

Poliser och ordningsvakter utgör stommen i trygghetsarbetet. Som medborgare ska du kunna lita på att polisen finns där – oavsett vad du har råkat ut för, och allra helst redan innan du råkar ut för det.

Förmågan att förebygga och bekämpa brott behöver fortsätta stärkas. Moderaterna har sett till att antalet poliser i yttre tjänst nu är fler än någonsin. Men det är inte tillräckligt. Vi vill se en ännu mer effektiv polis som utreder fler brott och finns närvarande där människor bor och lever sina liv. Därför behöver antalet poliser fortsätta att öka.

Moderaterna vill öka tryggheten för medborgarna genom fler som fotpatrullerar med ett trygghetsskapande uppdrag och som har mandat att förebygga brott och upprätthålla allmän ordning. För att stärka det lokala trygghetsarbetet och ge kommunerna större inflytande över medborgarnas säkerhet vill vi införa en ny trygghetsskapande personalkategori – kommunala säkerhetsvakter – som komplement till det ökande antalet poliser.

Kamerabevakning är ett viktigt verktyg för att förebygga och utreda brott, och för att öka tryggheten i samhället. Moderaterna har redan tagit bort tillståndsplikten för kamerabevakning för kommuner, regioner och statliga myndigheter. Den pågående utbyggnaden av bevakningskameror till minst 5 000 vid utgången av 2027 kommer att ge polisen ännu bättre förutsättningar att både förebygga och utreda brott på otrygga platser. Den utvecklingen måste fortsätta. Samtidigt måste det bli lättare att sätta upp kameror på gator och torg, på skolor och på sjukhus för att öka tryggheten och klara upp fler brott.

Alltför många upplever otrygghet i sina bostadsområden. Det kan exempelvis handla om nedskräpning, skadegörelse, klotter, fortkörning eller störande körning. Det kan även röra sig om personer som är påverkade av droger eller alkohol, eller gäng, som bråkar och stör. Ibland beskrivs det som antisocialt dominansbeteende. Moderaterna vill införa nya regler som innebär att personer som uppvisar sådant beteende ska kunna avvisas och portas från gator, torg, butiker, kollektivtrafik och andra offentliga platser. Upprepat antisocialt dominansbeteende ska kunna leda till straff.

För Moderaterna är trygghet en frihetsfråga. Människor ska inte behöva anpassa sina liv efter kriminaliteten. Det är de som begår brott som ska begränsas – inte de som sköter sig.

Moderaterna vill:

- Fortsätta öka antalet poliser
- Möjliggöra att kommunala säkerhetsvakter kan komplettera polisen
- Införa ett nytt kameramål om minst 10 000 kameror till 2029
- Ge Polisen utökade möjligheter att använda drönare för att patrullera gator och torg för att öka tryggheten, inte minst under kvälls- och nattetid
- Ändra regelverket så att kamerabevakning kan bedrivas i fler fall och på fler platser, till exempel i skolor
- Införa en möjlighet att avvisa och porta personer som uppvisar ett störande och hotfullt agerande från offentliga platser (så kallat antisocialt dominansbeetende)

Vi vill inrätta en förverkandefond där brottsvinster används till ersättning för brottsoffer, stöd till brottsdrabbade områden och brottsförebyggande arbete.

På brottsoffrens sida

Alltför ofta är det gärningsmannen som står i fokus för samhällets reaktioner, medan brottsoffret lämnas att själv kämpa för upprättelse och kompensation. Det är djupt orättvist och naggar samhällskontraktet i kanterna.

Moderaterna vill därför att brottslingarnas pengar i större utsträckning ska gå till brottsoffren. I dag hamnar pengar från förverkad brottslig egendom i den allmänna statskassan. Vi vill i stället inrätta en förverkandefond där brottsvinster används till ersättning för brottsoffer, stöd till brottsdrabbade områden och brottsförebyggande arbete. Kraven på att enskilda brottslingar ska betala skadestånd ska förstås kvarstå.

Alla brott ska tas på allvar och bekämpas. Det gäller även de brott som brukar benämnas mängdbrott, där en liten grupp står för flertalet brott som drabbar människor i vardagen. När dessa brott inte lagförs skapas en ond spiral, där benägenheten att anmäla sådana brott minskar. För att öka lagföringen av dessa brott behöver dagens form av mängdrabatt avskaffas så att fler brott utreds och leder till straff. Regeringen har lagt fram ett sådant förslag, men ikraftträdandet kan riskeras med en annan regering efter nästa val.

Moderaterna vill:

- Höja och utöka rätten till kränknings-ersättning, även för poliser och andra som har särskild beredskap för angrepp i sin yrkesutövning
- Inrätta en förverkandefond där medel från förverkade brottsvinster används för brottsförebyggande arbete, stöd till brottsdrabbade områden och ersättning till brottsoffer
- Försvåra för kriminella att kartlägga äldre och andra potentiella brottsoffer genom starkare skydd för person-uppgifter
- Stärka polisens arbete mot mängdbrott som drabbar människor i vardagen
- Prioritera att genomföra förslagen om att avskaffa mängdrabatten redan under nästa mandatperiod så att fler brott utreds och livsstilskriminella sitter inne under en längre tid

Skärpta åtgärder mot pedofiler

Inget barn ska utsättas för övergrepp, och när det som inte får hända ändå sker måste reaktionen från samhället vara kraftfull. Moderaterna har genomfört en lång rad reformer för att skydda barnen och straffa förövarna. Vi ser till att den som begår flera grova våldtäkter mot ett barn kan dömas till fängelse på livstid, att pedofiler med hög återfallsrisk kan låsas in på obestämd tid och att groomingbrott alltid ska bestraffas hårdare än med böter. Vi ser också till så att den som tror sig ha kontakt med ett barn i syfte att begå sexuella övergrepp kan dömas för detta även om en polis tagit över chattkonversationen. Nu vill vi trappa upp arbetet mot pedofiler och sexförbrytare ytterligare, inte minst för att upptäcka gärningsmännen i tid och förhindra brott.

Moderaterna vill:

- Stärka arbetet med Lex Dumpen så att Polisen ges möjlighet att använda provokativa åtgärder för att ta fast fler pedofiler
- Införa ett centralt pedofilregister
- Se över förtalslagstiftningen så att man kan varna omgivningen för farliga personer
- Införa obligatoriska bakgrundskontroller i alla yrken där man arbetar med barn
- Utreda kemisk kastrering för återfallsförbrytare i sexualbrott mot barn
- Införa digitala preventiva vistelseförbud för att stoppa pedofiler på internet
- Höja straffen för barnpornografibrott

Stoppa brott mot företagare

Bangladesh, Ecuador, Chile, Costa Rica, Peru och Sverige. I dessa länder oroar sig företagen mest för att drabbas av brott, visar en rapport från World Economic Forum. Näringslivets kostnader för brottsligheten uppskattas nu uppgå till över 100 miljarder kronor per år. Omkring hälften av de företagare som utsatts för brott har avstått från att polisanmäla. En av de främsta anledningarna till att inte anmäla är bristande tilltro till polisens förmåga att lösa brott. Av de som anmält uppger få att brottet klarades upp.

Moderaterna vill:

- Prioritera lokalt polisarbete och införa nolltolerans mot så kallade vardagsbrott som systematiskt drabbar näringslivet
- Se till att regeringens förslag om att avskaffa dagens form av mängdrabatt genomförs redan under nästa mandatperiod så att fler brott utreds och leder till lagföring och straff
- Införa en cyberakut som är öppen dygnet runt för företagare där experter hjälper till att begränsa skador vid pågående IT-attacker
- Skärpa och stärka tillträdesförbudet till exempelvis butiker, så att fler butiksstölder kan förhindras
- Förbättra förutsättningarna att göra bakgrundskontroller inför och under anställning, men också vid ingående och uppföljning av avtal

40 000
färre fick vänta längre än 90 dagar på vård 2025

3 I ett rättvist Sverige kan du lita på vården och omsorgen

Sveriges styrka är samhällskontraktet. Att om jag gör rätt för mig, så gör andra rätt för sig. Att samhället finns där när vi behöver det – när man blir sjuk eller när man behöver hjälp och stöd i sin ålderdom. Då ska man få vård i tid, inte lämnas att vänta i en kö.

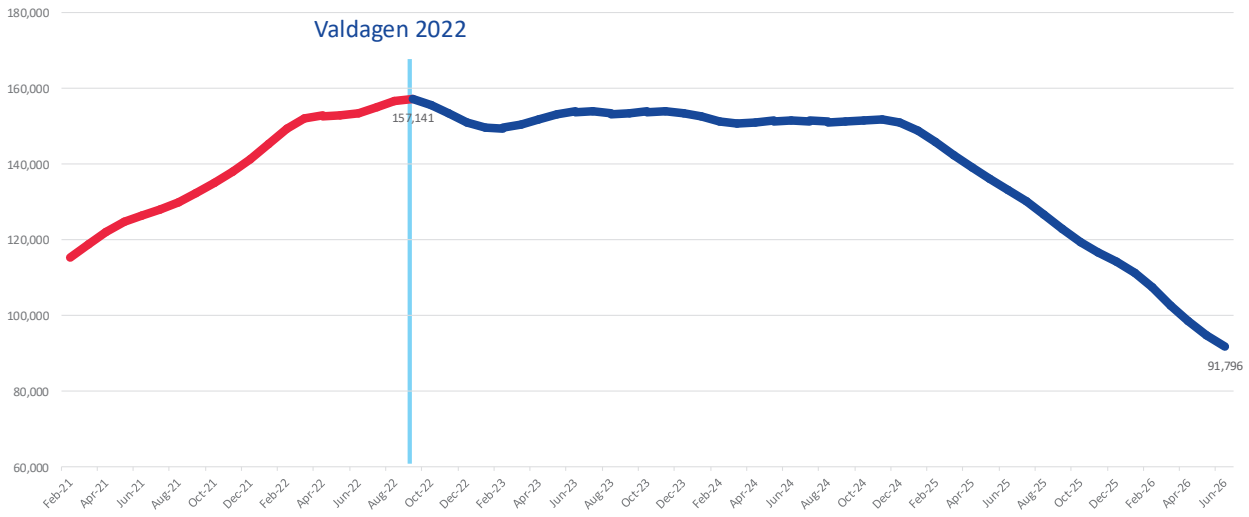
Vad tog vi över

- Rekordlånga vårdköer som vuxit i princip oavbrutet i åtta år
- 140 000 fick vänta längre än 90 dagar på vård 2022
- Den psykiska ohälsan var nedprioriterad med långa köer och personalbrist
- Inget krav på att personalen på äldreboenden talar svenska
- Sveriges kommuner pressades av ökande kostnader till följd av inflationen

Vad har vi gjort

- Vårdköerna har minskat med 40 procent sedan vi bildade regering
- 40 000 färre fick vänta längre än 90 dagar på vård 2025
- Lagt fast en nationell strategi mot psykisk ohälsa och sett till att antalet barn som fått hjälp av BUP har ökat med 44 procent
- Infört språkkrav och bakgrundskontroller på äldreomsorgspersonal
- Infört ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård för personer som är 67 år eller äldre
- Infört en ny socialtjänstlag som stärker barns rättigheter
- Sett till att kommunerna nu får mer pengar av staten än någonsin
- Infört vaccin mot vattenkoppor i det nationella vaccinationsprogrammet
- Tillsatt en delegation för att stärka och utveckla samhällets insatser för att bidra till goda och jämlika livsvillkor för barn och unga med NPF och deras anhöriga

41 procent färre i vårdkö

Källa: SKR. Antal som har väntat längre än 90 dagar på besök eller operation/åtgärd i specialiserad vård. Säsongsrensade och utjämnade data ex. regioner om byter journalsystem.

En vårdgaranti värd namnet

I ett rättvist samhälle ska den som gjort rätt för sig och betalat skatt få vård när det behövs. Var i landet du bor ska inte avgöra om du får vård i tid. Men långa väntetider har länge varit ett problem inom svensk hälso- och sjukvård och skillnaderna är stora mellan olika regioner.

Moderaterna har drivit på för ökad statlig styrning för att korta vårdköerna. Vi vill se till att vi får en vårdgaranti värd namnet. Den som behöver vård ska få det snabbt, inte tvingas sitta maktlös och vänta medan symptom riskerar att förvärras. Vi vill därför skärpa vårdgarantin så att ett första besök respektive operation eller annan behandling inom specialistvården ska ges inom loppet av 30 dagar i stället för nuvarande 90 dagar.

Om en region inte uppfyller den lagstadgade vårdgarantin ska patienten kunna få vård hos annan vårdgivare, och regionen ska vara skyldig att betala. Vården ska utgå från patientens behov – inte från regiongränser eller politikens organisation.

För att korta köerna långsiktigt pågår även arbetet med att bygga upp en nationell vårdförmedling.

Den som riskerar att vänta längre än vårdgarantin ska enkelt kunna erbjudas operation eller behandling på annan ort där kapacitet finns tillgänglig. Patienter ska också få tillgång till information om kvalitet och väntetider så att det blir lättare att välja vårdgivare.

Kortare köer handlar också om att läkare och sjuksköterskor får mer tid för patienterna. I dag lägger läkare uppemot hälften av arbetstiden på administration i stället för på vård. Samtidigt vittnar patienter om att de tvingas upprepa sin sjukdomshistoria och genomgå samma undersökningar flera gånger därför att information inte följer med genom vårdkedjan.

Att ha möjlighet till fast läkare och vårdkontakt är särskilt viktigt för äldres vård och omsorg eftersom det skapar trygghet och kontinuitet för både patienten och personalen. Personer med en fast läkare har generellt sett mer positiva erfarenheter av sjukvården. De upplever i större utsträckning att det är lättare att få kontakt, att personalen har kännedom om deras sjukdomshistoria och mediciner samt att vården är anpassad efter deras behov och önskemål. Trots detta har endast tre av tio en fast läkarkontakt i Sverige. Det vill Moderaterna ändra på.

Moderaterna vill:

- Öka resurserna till vården, skolan och omsorgen varje år
- Införa en tydligare ersättningsskyldighet för regioner som inte uppfyller vårdgarantin
- Skärpa vårdgarantin så att första besöket respektive operation eller annan behandling inom specialistvården ges inom loppet av 30 dagar i stället för som i dag 90 dagar
- Slutföra införandet av en nationell vårdförmedling så att patienter vid behov enkelt kan söka och få vård i hela landet
- Prioritera de sjukaste och mest sköra patienterna och ge dem en fast läkare med samordningsansvar
- Införa ett mål om att minst 80 procent av vårdpersonalens arbetstid ska ägnas åt kärnuppgifter
- Säkerställa att patientinformation delas i hela vården så att patienter slipper upprepa sin sjukdomshistoria och vårdpersonal slipper dubbelarbeta

En mer jämställd hälso- och sjukvård

Allt för länge har kvinnors hälsa åsidosatts. Tyvärr har kvinnors hälsa och sjukdomar länge varit eftersatta både inom forskning och kliniskt arbete. Kvinnor behöver ofta visa mer smärta för att få samma behandling som män och får i många fall mindre resurser och en lägre vårdkvalitet. Forskning visar också att vården inte är jämlik för sjukdomar som drabbar både kvinnor och män. Kvinnor får senare diagnos, har sämre tillgång till nya läkemedel och får vänta längre på behandling. Arbetet med att uppnå en jämlik vård behöver därför inte bara fokusera på sjukdomar som drabbar kvinnor, utan även säkerställa lika villkor inom samtliga vårdområden. Sammantaget bidrar detta till att kvinnor är mer sjukskrivna än män, vilket inte bara innebär svårigheter och inkomstförluster för den enskilda kvinnan utan även stora kostnader för samhället.

Det är både fel och orättvist. I regering har vi genomfört ett antal åtgärder för att förbättra kvinnosjukvården. Vi har också tagit viktiga steg för att stärka aborträtten och möjligheterna till att genomföra medicinsk abort i hemmet. Men arbetet för att stärka kvinnors hälsa och förbättra kvinnosjukvården behöver fortsätta.

Moderaterna vill:

- Säkra tillgången till östrogenplåster och andra läkemedel för att behandla klimakteriebesvär
- Genomföra ett klimakterierelaterat kunskapslyft i syfte att stärka kvinnors hälsa och arbetsförmåga och verka för att förbättra klimakterierådgivningen på primärvårdsnivå
- Utreda om barnmorskor ska få rätt att förskriva klimakterieläkemedel
- Avskaffa åldersdiskrimineringen (åldersgränsen) för kallelse till bröstcancerscreening
- Förbättra rutiner för när diagnos och behandling ges vid exempelvis endometrios samt prioritera forskning om orsaker och behandling av exempelvis endometrios och migrän

Bättre möjligheter till familjebildning

Att få barn är en stor och omvälvande händelse i livet. Det är viktigt att känna sig trygg och väl omhändertagen genom hela processen. Vården vid graviditet och förlossning håller överlag hög kvalitet och är säker. Men trots en hög standard finns det tydlig förbättringspotential, särskilt gällande eftervård. Flera tusen kvinnor drabbas årligen av allvarliga bristningsskador. Många kvinnor lever med komplikationer som skulle kunna ha åtgärdats i ett tidigare skede. Moderaterna vill därför att det inrättas ett nationellt program för eftervården, i likhet med det som finns för mödra- och barnhälsovården inför och efter förlossning, som inkluderar tidig uppföljning på BB och därefter inom mödrahälsovården. Vi vill även att kvinnor själva i högre utsträckning ska kunna påverka hur de vill föda och att större hänsyn ska tas till kvinnans vilja gällande förlossningssätt.

Ofrivillig barnlöshet innebär ett svårt och ofta tyst lidande som djupt påverkar människors liv. Att trots en stark önskan inte kunna få barn kan leda till sorg, frustration och känslor av orättvisa och ensamhet. Tack vare framsteg inom fertilitetsbehandlingar kan allt fler kvinnor i dag bli gravida vid en högre ålder. Då behöver lagstiftningen hänga med. I regeringsställning har vi ökat antalet offentligt finansierade IVF-behandlingar från tre till sex stycken. Det behövs fler reformer för att stötta de kvinnor och deras partners som av olika skäl lider av ofrivillig barnlöshet.

HBTQi-personers rätt att bilda familj är en viktig frihetsfråga. Vi kommer fortsätta arbeta för att modernisera lagstiftningen så att den bättre passar regnbågsfamiljers verklighet. Vi vill tillåta altruistiskt (ej kommersiellt) surrogatmoderskap i Sverige. Det innebär att en kvinna ska kunna bära och föda ett barn åt någon annan av oegennyttiga skäl, utan betalning.

Vi vill underlätta för fler föräldrar att få vardagspusslet att gå ihop. Det är rättvist att hårt arbetande föräldrar får bestämma mer över sina egna liv och vad som fungerar bäst för dem. Vi har sett positiva effekter för jämställdheten av att regeringen 2024 dubblade dubbeldagarna. Fler pappor är föräldralediga, barnet får knyta an till båda föräldrarna och det har visat sig vara positivt för mammors hälsa. Därför vill vi dubblera dubbeldagarna så båda föräldrar kan vara föräldralediga med sitt barn igen.

Vi har ökat antalet offentligt finansierade IVF-behandlingar från

3 till 6

stycken

Moderaterna vill:

- Göra offentligt finansierad fertilitetsbehandling och äggfrysning möjligt i högre åldrar än i dag
- Att offentligt finansierade fertilitetsbehandlingar ska omfatta så kallade syskonförsök på lika villkor i hela landet
- Att kvinnors vilja gällande förlossningssätt, exempelvis vid förlossningsrädsla, bättre ska tas om hand inom förlossningsvården på ett jämlikt sätt i hela landet
- Inrätta ett nationellt program för eftervården likt det som finns för mödrahälsovården och barnhälsovården
- Modernisera lagstiftningen för HBTQi-familjer och tillåta altruistiskt surrogatmoderskap i Sverige
- Dubblera antalet dagar som båda föräldrarna kan vara föräldralediga med sitt barn från 60 till 120

En tillgänglig och samordnad psykiatri för stärkt psykisk hälsa

Psykisk ohälsa är i dag den främsta orsaken till sjukskrivning, samtidigt som psykiatrin är hårt pressad med långa väntetider. Detta gäller inte minst barn- och ungdomspsykiatrin, där många barn och unga inte får hjälp i tid trots ökande behov. Samtidigt brister samordningen mellan psykiatri, primärvård, elevhälsa och socialtjänst, vilket gör att personer med komplexa behov riskerar att falla mellan stolarna och i praktiken tvingas samordna sin egen vård.
I regering har vi påbörjat arbetet med att vända utvecklingen. Vi har beslutat om en nationell strategi, ökade resurser och riktade satsningar på BUP och barns och ungas psykiska hälsa, men mer behöver göras för att säkerställa en tillgänglig och sammanhållen vård i hela landet. Särskilt viktigt är att barn och unga fångas upp tidigt och att de svårast sjuka får rätt behandling i tid. Samtidigt behöver styrningen av psykiatrin förändras så att vården hänger ihop, finns nära patienten och inte kräver att den enskilde själv ska samordna sina insatser.

Moderaterna vill:

- Införa en lagstadgad vårdgaranti (30 dagar) inom BUP i syfte att korta väntetiderna
- Stärka första linjens psykiatri och barn- och ungdomspsykiatrin så att köerna kortas och barn, unga och vuxna får hjälp i tid
- Säkerställa en sammanhållen och samordnad psykiatri där vård, elevhälsa och socialtjänst samverkar och ingen patient behöver samordna sin egen vård
- Höja åldersgränsen på BUP från dagens 18 år så att inga unga faller mellan stolarna vid övergång till vuxenvård

Självständighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Alla människor, oavsett förutsättningar, ska ha möjlighet att vara delaktiga i samhället och bidra utifrån sin förmåga. Lagar och regelverk ska utformas så att de människor som behöver samhällets stöd allra mest också får det. Assistansreformen möjliggör ett friare liv för personer med funktionsnedsättning. Därför ska den värnas och utvecklas. För att skapa ett tydligare och bättre system, som ser till att den enskildes behov står i centrum, vill vi få på plats en ny LSS-lagstiftning nästa mandatperiod.

Moderaterna vill:

- Inrätta en ny LSS-lag som sätter den enskilde i centrum och säkerställer likvärdigt stöd i hela landet
- Införa statligt huvudmannaskap för personlig assistans och fortsätt bekämpa kriminalitet, fusk och missbruk
- Stärka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att utbilda sig och arbeta

En trygg ålderdom med hög livskvalitet

Den som bidragit till att bygga Sverige starkt under ett långt arbetsliv ska mötas av en fungerande vård och trygg omsorg på ålderns höst. Det är en bärande del av samhällskontraktet. Efter de brister i äldreomsorgen som uppdagades efter pandemin har Moderaternas arbete i regering gått ut på att höja kvaliteten i äldreomsorgen. I regeringsställning har vi infört såväl språkkrav som möjligheter till bakgrundskontroller i brotts- och misstankeregistret på ny personal inom äldreomsorgen för att öka tryggheten. Nästa steg är att kommuner och regioner ska vara skyldiga att genomföra kontroller av belastnings- och misstankeregister för både nyanställd och befintlig personal

som arbetar inom äldreomsorgen. För att öka tryggheten ytterligare ska den som tar emot hjälp med intimhygien och dusch ha möjlighet att välja kön på personalen.

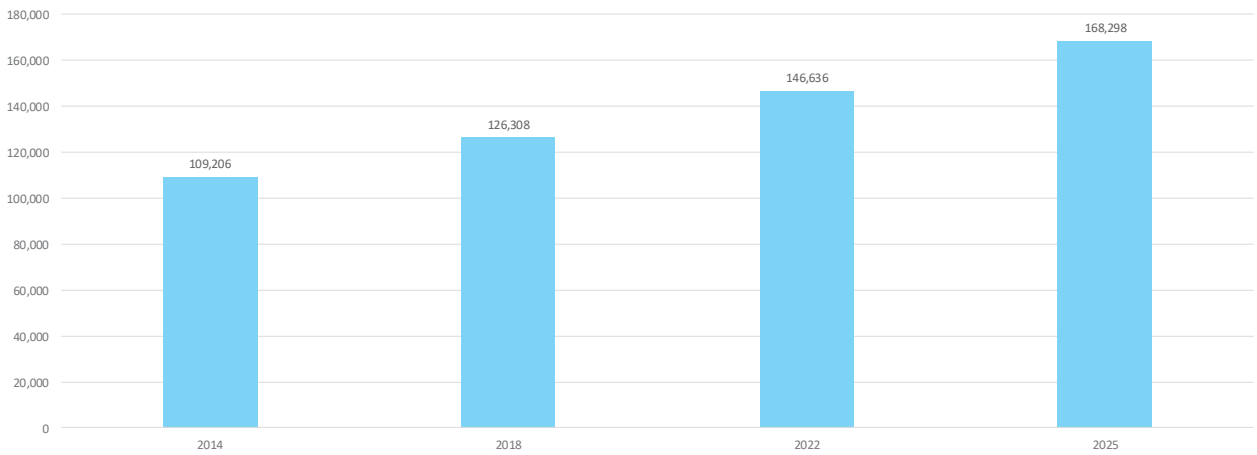
Att det erbjuds näringsrik mat och ett glas vin på äldreboendet är en fråga om respekt och rättvisa. Men på senare tid har rapporter kommit om att kommuner i stället dragit ner på uppskattade och näringsrika maträtter som lax och kött på äldreboenden. Det är både ovärdigt och farligt då näringsrik mat är viktigt för såväl livsglädje och som för att undvika undernäring.

För att förbättra hälsan och minska vårdbehovet i den åldrande befolkningen är vaccinationer en viktig åtgärd. Sverige är ett föregångsland när det gäller vaccinationsgraden bland barn, med en täckning på cirka 95 procent inom det nationella vaccinationsprogrammet. Trots dessa goda erfarenheter saknas ett motsvarande nationellt program för äldre. Det vill vi ändra på.

Moderaterna vill:

- Införa rätt att välja kön på omsorgspersonal
- Införa obligatoriska bakgrundskontroller i brotts- och misstankeregistret på ny och befintlig personal i äldreomsorgen
- Införa ett nationellt vaccinprogram för äldre, bland annat för bältros
- Fortsätta stärka den medicinska kompetensen i äldreomsorgen
- Säkerställa att ledarskapsutbildningar genomförs för alla chefer inom äldreomsorgen
- Öka möjligheterna att välja mat och dricka vin på äldreboenden

Mer pengar till äldreomsorgen

Källa: SCB. Kommunernas kostnad för det egna åtagandet. Miljoner kronor.

Andelen behöriga lärare i både grund- och gymnasie-skolan har *ökat*

I ett rättvist Sverige kan alla barn lyckas i skolan

4

Vi ska vara ett land där barn och unga känner framtidstro. Där morgondagen är fylld av möjligheter, oavsett var man kommer ifrån. Skolan är språngbrädan ut i vuxenvärlden.Varje barn ska mötas av höga förväntningar, få chansen att utvecklas efter sin förmåga och lämna skolan med kunskaper som öppnar dörrar vidare i livet.

Vad tog vi över

- En av sex gick ut grundskolan utan gymnasiebehörighet
- Lärare som lämnade yrket
- Stök och våld i skolan

Vad har vi gjort

- Andelen behöriga lärare i både grund- och gymnasieskolan har ökat
- Minskat lärares administrativa arbete
- Nytt betygssystem för rättvisa betyg och minskad utslagning
- Ökat lärares och rektorers befogenheter och gjort skolan mobilfri
- Värnat valfriheten genom att reformera friskolesystemet för att rensa ut oseriösa aktörer

Tillbaka till skolans grunder

I ett rättvisare Sverige avgörs framtiden inte av i vilken familj du föds eller i vilket område du växer upp. Skolan ska vara den språngbräda som gör att varje barn kan komma längre än sina föräldrar om viljan och ansträngningen finns.

Sverige behöver både fler elever som når toppen och färre som lämnar skolan utan tillräckliga kunskaper. Moderaternas mål är därför att svensk grundskola inom tio år ska vara topp tre i världen i matematik och att minst 95 procent av eleverna når tillräckliga kunskaper för att gå vidare till gymnasiet och vuxenlivet. Höga förväntningar ska kombineras med tidigt stöd, ordning i klassrummet och fokus på kunskap.

För oss är det viktigare att en skolas undervisning håller hög kvalitet och rustar eleverna med tillräckliga kunskaper än vilken form skolan har. Läsning ska ges en starkare ställning i svensk skola och utgå från evidensbaserade metoder. Riktigt bra läroböcker är ett snabbt och enkelt sätt att höja kunskapsnivån i skolan. Fram till 1991 fanns det en statlig granskning av läromedel. Sedan dess har läromedelsmarknaden släppts fri och det finns ingen som ansvarar för att säkerställa att läroböckerna i matematik, svenska och andra ämnen håller måttet. Det vill Moderaterna ändra på. Samtidigt har träning av handstil under lågstadiet visat sig ha en viktig betydelse för hjärnans kognitiva utveckling och en elevs inlärning. Det vill vi ta fasta på.

Barn och ungdomar i Sverige har i dag mycket god tillgång till olika digitala verktyg i hemmet och på sin fritid. Skolans tillhandahållande av datorer och andra digitala verktyg ska vara koncentrerat till lektioner där eleverna lär sig om digitala verktygs användning eller digital kompetens.

Moderaternas mål:

Svensk grundskola ska inom tio år vara

topp 3

i världen i matematik

Moderaterna vill:

- Öka resurserna till vården, skolan och omsorgen varje år
- Slå vakt om föräldrars rätt att välja skola och se till att seriösa friskolor inte stängs av politiska skäl
- Ge läsning en starkare ställning i svensk skola genom att varje elev möts av 30 minuters läsning varje dag i hela grundskolan
- Se tydligare träning av handstil som en del av svenskämnet på lågstadiet
- Satsa på matematik och införa privatekonomi som ämne i skolan
- Återinföra statlig kvalitetsgranskning av läromedel
- Fasa ut skärmar i låg- och mellanstadiet

> *Vi vill fortsätta med fler reformer för att få bort stöket från klassrummen.*

Arbetsro i klassrummen och nolltolerans mot mobbning

Sverige sticker ut i Europa med att ha den sämsta klassrumsdisciplinen, enligt Pisa-mätningen. Det är en ohållbar situation som sviker både de barn som har svårt att sitta still och de elever som aldrig får arbeta i lugn och ro. Skolan måste också kunna agera mot elever som hotar, kränker och stör såväl elever som lärare.

Att barn får sin skolgång förstörd av mobbning och stannar hemma av rädsla är både hjärtskärande och orättvist. Nära hälften av eleverna i mellan- och högstadiet uppger att de någon gång under det senaste året har blivit utsatta för kränkningar eller mobbning. En stor del av kränkningarna sker i dag via mobiltelefoner, vilket gör att mobbarna dessutom följer med hem.

Moderaterna har i regeringen tagit flera viktiga steg för att skapa en tryggare skola. Bland annat har vi gjort skoldagen mobilfri samt möjliggjort längre avstängningar och särskilda akutskolor för elever med ett allvarligt störande, hotfullt eller våldsamt beteende. Moderaterna vill fortsätta med fler reformer för att få bort stöket från klassrummen.

Moderaterna vill:

- Ta inspiration från No Excuses-skolor för att skapa bättre ordning och studieresultat i skolor med särskilda utmaningar i utanförskapsområden
- Att elever med stora koncentrations- och inlärningssvårigheter ska erbjudas undervisning i mindre grupper utanför klassrummet
- Att störande och hotfullt beteende i skolan ska mötas av tydliga konsekvenser, exempelvis att städa upp efter nedskräpning eller klotter
- Begränsa elevinflytandet i skolans styrdokument och att utvecklingssamtal ska ledas av lärare, inte elever
- Införa ordningsbetyg i skolan
- Låt praktiska ämnen som idrott och slöjd vara just praktiska så att barn får möjlighet att springa av sig överskottsenergi och använda alla sinnen under skoldagen
- Införa åldersgräns på 15 år för sociala medier
- Införa kameraövervakning där det behövs i skolans gemensamma utrymmen

Mer än *fördubblat* försvarsanslagen och *sjudubblat* medlen för det civila försvaret

5

I ett rättvist Sverige kan vi försvara oss mot angrepp

En av statens mest grundläggande uppgifter är att skydda medborgarnas frihet, säkerhet och självständighet. Det är kärnan i samhällskontraktet. Vi ska kunna leva våra liv i trygg förvissning om att Sverige kan stå emot kriser och skydda det som är vårt.

Vad tog vi över

- Sverige var allianslöst och kunde inte räkna med hjälp från andra
- Totalförsvaret hade kraftigt rustats ned sedan kalla kriget och det civila försvaret fanns i princip bara på pappret
- Sverige hade svårigheter att hantera kriser
- En försvarsindustri på nedgång
- Sverige stöttade Ukraina med hjälmar, inte Gripen

Vad har vi gjort

- Tagit Sverige in i Nato, våra närmaste grannars och vänners försvarsallians
- Mer än fördubblat försvarsanslagen och sjufaldigat medlen för det civila försvaret
- Stärkt Sveriges försörjningsberedskap bland annat genom spannmålslager
- Försvarsindustrin är starkare än någonsin, vilket stärker vår förmåga samt skapar arbetstillfällen och tillväxt
- Sett till att Sverige nu stöttar Ukraina med JAS, stridsvagnar, stridsfordon, Archer och luftvärnssystem
- Varit drivande i de nordiska och nordisk-baltiska samarbetena för utrikes- och säkerhetspolitik
- Byggt upp en starkare svensk cyberförmåga

Ett gemensamt skydd för Norden

Sveriges och Finlands medlemskap i Nato har skapat helt nya möjligheter att stärka säkerheten i vårt närområde. Inte bara Norden, utan även Baltikum och länderna kring Östersjön, står i dag inför liknande hotbild och har ett gemensamt intresse av att försvara vår frihet, säkerhet och självständighet.

I en tid då Ryssland fortsätter sitt anfallskrig mot Ukraina och utvecklar sin militära förmåga behöver Europas norra flank bli starkare. Sverige ska ta ett större ansvar för försvaret av norra Europa och fördjupa samarbetet med våra närmaste grannar, både militärt och civilt.

Moderaterna vill därför ta nästa steg i det nordiska försvarssamarbetet genom att arbeta för en gemensam nordisk-baltisk luftvärnsskköld. Genom tätare samordning av sensorer, luftbevakning, luftvärnssystem och försvarsplanering kan vi skapa ett starkare skydd för både människor, samhällsviktig infrastruktur och militära anläggningar i hela regionen.

Ett starkare nordiskt försvar kräver också modern teknik och nya förmågor. Erfarenheterna från Ukraina visar att luftvärn, drönare, långräckviddig bekämpning och försvarsinnovation kommer att vara avgörande för framtidens försvarsförmåga. Sverige ska ligga i framkant när dessa förmågor utvecklas.

Samtidigt behöver Europa bli mer handlingskraftigt. När andra försöker splittra EU och Europa både utifrån och inifrån, ska Sverige vara en samlande kraft. EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska plattform och vår bästa möjlighet att tillsammans värna demokrati, frihet och internationell rätt.

> *Sverige ska ta ett större ansvar för försvaret av norra Europa och fördjupa samarbetet med våra närmaste grannar, både militärt och civilt.*

Moderaterna vill:

- Arbeta för en svensk och nordisk-baltisk luftvärnsskköld som skyddar militär och civil infrastruktur
- Att Sverige tar ett större ansvar för försvaret av norra Europa och att samarbetena med våra närmaste grannar fördjupas inom såväl det militära som det civila försvaret
- Stärka skyddet av elkablar, datakablar och annan samhällsviktig infrastruktur i Östersjön
- Att fler beslut inom EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik ska fattas med kvalificerad majoritet i stället för enhällighet, för att EU ska kunna agera snabbare och mer handlingskraftigt i en orolig omvärld
- Få på plats utökade system för långräckviddig bekämpning
- Stärka drönarförmågan i alla försvarsgrenar

Fortsatt stöd till Ukraina

Stödet till Ukraina är Sveriges främsta utrikespolitiska uppgift och en nödvändig investering i Europas – och därmed vår egen – säkerhet, självständighet och framtid. På slagfälten i Ukraina, genom det ukrainska samhällets motståndskraft och befolkningens mod, avgörs om Europa även i framtiden ska bestå av suveräna stater. Hur kriget slutar kommer att påverka säkerheten på vår kontinent i minst en generation framåt.

Moderaterna vill:

- Att stödet till Ukraina ska vara Sveriges viktigaste utrikespolitiska prioritering och fortsätta även efter en eventuell fred för att landet inte åter ska hotas av Ryssland

Ett svenskt drönarvärn – och det bredare skyddet mot framtidens hot

Ett starkt försvar handlar om mer än soldater, fartyg och stridsflyg. Sverige måste också kunna skydda elförsörjning, kommunikationer, datasystem och annan samhällsviktig infrastruktur mot nya typer av angrepp.

Sverige ska ha ett totalförsvar som möter krigets krav, där det civila försvaret utgör en viktig del av vår samlade avskräckningsförmåga. Med Moderaterna i regering har Sverige gått från att ha ett underfinansierat och outvecklat civilt försvar till ett civilt försvar på frammarsch med långsiktig finansiering.

Erfarenheterna från Ukraina visar också att Ryssland medvetet attackerar civilbefolkningen och kritisk infrastruktur. Skyddet av elförsörjning, kommunikationer, vattenförsörjning och andra samhällsviktiga funktioner måste därför stärkas. Moderaterna vill ta nästa steg genom att bygga upp ett svenskt drönarvärn som kan skydda både militär och civil infrastruktur mot framtidens hot.

Moderaterna har i regering inrättat ett stärkt nationellt cybersäkerhetscenter (NCSC) under ledning av FRA. En ny nationell cybersäkerhetsstrategi har antagits och Sveriges operativa cyberförmåga har stärkts. Men hotbilden kräver att vi tar ytterligare steg. Moderaterna vill därför stärka Sveriges förmåga att upptäcka, motstå och slå tillbaka mot cyberangrepp, AI-driven desinformation och andra hybridhot. Sverige ska vara ett av världens mest motståndskraftiga länder, i såväl fred som i kris och i krig.

Moderaterna vill:

- Införa ett svenskt drönarvärn och stärka skyddet av kritisk civil infrastruktur
- Fortsatt stärka kommuners och regioners beredskap
- Öka beredskapslagringen av viktiga insatsvaror, bland annat drivmedel, medicinsk utrustning och livsmedel, samt underlätta införandet av försörjningsberedskapsavtal för företag
- Införa ett nationellt cyberskydd för Sveriges kommuner med gemensam övervakning dygnet runt och snabb incidenthjälp vid behov
- Minska Sveriges beroenden av utländsk teknik i kritiska system genom stärkta incitament och strategisk upphandling för svensk och europeisk teknik inom säkerhetskänslig IT, moln och drift.

> *Sverige ska vara ett av världens mest motståndskraftiga länder, i såväl fred som i kris och i krig.*

Det ska vara attraktivt att *tjäna sitt land,* vare sig det är i Sverige eller utomlands.

Stärkt personalförsörjning

Moderaterna vill stärka försvarsförmågan genom goda villkor för de försvarsanställda. Det ska vara attraktivt att tjäna sitt land, vare sig det är i Sverige eller utomlands.

Moderaterna vill:

- Att Försvarsmakten ska erbjuda långsiktiga karriärvägar
- Fortsätta utveckla civilplikten inom fler områden så att den blir ett naturligt komplement till värnplikten
- Skapa förutsättningar för att fler medborgare engagerar sig i en frivillig försvarsorganisation och civilsamhället

En stark försvarsindustri

Under den nuvarande mandatperioden har Sveriges försvarsindustri gjort unikt många mångmiljardaffärer. Regeringens målmedvetna arbete för svensk försvarsindustri har bidragit till det. Sverige har och ska fortsatt ha en försvarsindustri i världsklass med kapacitet att både producera högteknologiska system och mer mängdproducerat och kostnadseffektivt materiel. Den tekniska utvecklingen i världen påverkar utrikes- och säkerhetspolitiken både positivt och negativt. Ny teknik som artificiell intelligens, miniatyriserade satelliter och kvantteknik får en större roll. Sverige ska befästa sin roll som världsledande inom flera teknikområden.

Moderaterna vill:

- Väsentligt stärka främjandet av och stödet till svensk försvarsexport.

6

I ett rättvist Sverige ställer vi krav på integration

I ett rättvist samhälle ska samma krav och möjligheter gälla för alla. Den som kommer till Sverige ska mötas av tydliga förväntningar, få stöd att lära sig språket, komma i arbete och bli en del av den svenska gemenskapen.

Vad tog vi över

- 320 000 asylsökande under Socialdemokraternas åtta år vid makten
- Kravlös integrationspolitik där 700 000 personer levde i utanförskapsområden
- Oskuldskontroller av flickor var tillåtet och ingångna tvångs- och barnäktenskap erkändes i Sverige
- Knappt tre procent av alla domslut mot utländska brottslingar ledde till utvisning under 2020-2023

Vad har vi gjort

- Ett paradigmskifte i migrationspolitiken som lett till den lägsta asylinvandringen sedan 1985
- Skärpt kraven på egen försörjning samt kunskaper i svenska och samhällskunskap för att bli medborgare
- Infört bidragstak, kvalificering till välfärden och aktivitetskrav för bättre integration
- Sett till att andelen utrikes födda som jobbar har ökat
- Kriminaliserat oskuldskontroller och sett till att tvångs- och barnäktenskap inte är giltiga
- Infört Nordens tuffaste regelverk för utvisning på grund av brott

I stället för att flytta integrationsproblemen tar vi tag i dem

En viktig del av samhällskontraktet är att alla som kan ska vara med och bidra till det gemensamma. För den som invandrat hit ska integration därför vara ett krav – inte en valmöjlighet. Vi är stolta över de möjligheter Sverige erbjuder. Därför har vi också höga förväntningar på att den som kommer hit snabbt lär sig tillräckligt bra svenska, blir självförsörjande och en del av den svenska gemenskapen, precis som så många redan har blivit.

Att det lönar sig att arbeta är en viktig del av integrationspolitiken. Bidragstak och tydliga krav på motprestation för den som lever på bidrag samt kvalificering till välfärden genom arbete stärker drivkrafterna att etablera sig i samhället. Moderaterna vill också ytterligare stärka det svenska medborgarskapets betydelse. Det ska vara någonting man förtjänar efter egen ansträngning och ett bevis på en avslutad integrationsprocess.

Därför vill vi införa ett Sverigekontrakt: ett tydligt avtal mellan individen och det svenska samhället som klargör vilka förväntningar och skyldigheter som gäller. Det handlar om att leva enligt Sveriges grundläggande värderingar och följa svensk lag, att lära sig svenska och skaffa sig kunskaper om det svenska samhället samt att aktivt söka arbete. Att fullfölja kontraktet ska vara en förutsättning för ekonomiskt stöd, kvalificering till välfärden och svenskt medborgarskap.

Att lära sig svenska är det enskilt viktigaste för att integreras i Sverige. Därför behöver undervisningsinsatserna stärkas redan från tidig ålder. Barn till föräldrar som inte talar svenska behöver få språkundervisning redan i förskolan. Samtidigt ska språk- och lämplighetstest införas vid anställning av pedagogisk personal i förskola och skola. Pedagogisk personal som i dag har bristfälliga kunskaper i svenska ska genomgå ett språklyft.

Majoriteten av dem som läser svenska som andraspråk i dag är födda i Sverige. Elever med annat modersmål än svenska bör i högre grad få ta del av ordinarie svenskaundervisning för att ges bättre förutsättningar att kunna gå vidare till högre studier. Skolor ska kunna ställa höga krav på kunskap, studiero och ansvarstagande. Därför vill vi pröva så kallade No Excuses-skolor med höga förväntningar, tydliga regler och nolltolerans mot stök.

Språket är nyckeln till frihet och delaktighet. Därför måste samhället också ställa tydligare krav på vuxna att lära sig svenska. Den obegränsade rätten till offentligt finansierad tolk har inneburit att många saknat tillräckliga drivkrafter att lära sig svenska. För att fler barn ska höra svenska talas även i hemmet vill vi begränsa tolkrätten.

Att lyfta Sveriges utanförskapsområden är en avgörande frihetsfråga för dem som bor där. Fler människor behöver få möjlighet att äga sitt eget boende, fler företag behöver vilja etablera sig, fler vuxna behöver gå till jobbet och fler barn behöver växa upp med positiva förebilder omkring sig. Ökade trygghetsinsatser behövs inte bara för att skydda de boende utan också för att företag ska vilja etablera sig och stanna.

Lösningen är inte att, som Socialdemokraterna föreslår, mer eller mindre tvångsmässigt flytta människor mellan bostadsområden. Att slå upp miljonprogram i villaområden säger vi nej till. Vi vill i stället införa integrationszoner där kommunen, näringsliv och civilsamhälle får högre frihetsgrad, bättre verktyg och mer resurser för att skapa fler företagsetableringar, ökad trygghet, och starkare framtidstro. Moderaternas mål är tydligt: arbete ska vara normen i hela Sverige. Inom tio år ska majoriteten i varje bostadsområde leva på inkomst från ett arbete.

Moderaternas mål:

Arbete ska vara normen i hela Sverige.

Inom tio år

ska majoriteten i varje bostadsområde leva på lönen från ett arbete

Moderaterna vill:

Ställa tydligare krav för integration

- Att nyanlända ska underteckna ett Sverigekontrakt som tydliggör rättigheter och skyldigheter för en snabbare etablering i Sverige
- Att ett fullföljt Sverigekontrakt ska vara en förutsättning för ekonomiskt stöd, kvalificering till välfärden och svenskt medborgarskap
- Återkalla medborgarskap för personer med dubbla medborgarskap som dömts för grov brottslighet
- Diskvalificera personer som dömts för grov brottslighet från att få svenskt medborgarskap

Bryta utanförskapet

- Införa integrationszoner
- Underlätta för ombildning av hyresrätter så att fler kan äga sina egna boenden i utsatta områden
- Stoppa de rödgrönas planer på att bygga nya miljonprogram i grön- och villaområden

Stärka språket och skolans roll

- Införa obligatorisk språkförskola för barn som behöver det
- Avskaffa svenska som andraspråk som eget ämne och ersätta med grundläggande språkundervisning för elever med stora behov av att lära sig språket
- Ta inspiration från No Excuses-skolor för att skapa bättre ordning och studieresultat i skolor med särskilda utmaningar inte minst i utanförskapsområden
- Fortsätta utveckla SFI (Svenska för invandrare) genom att ställa högre krav på både lärare och elever
- Begränsa rätten till offentligt finansierad tolk som huvudregel till tre år efter beviljat uppehållstillstånd

Fler vägar till jobb

- Utreda ett snabbspår till svenskt medborgarskap för den som arbetar, är välintegrerad och gör rätt för sig
- Se till att nyanlända matchas mot arbeten i hela landet
- Se över hur utländska utbildningar bättre och snabbare kan valideras och vid behov kompletteras med vidareutbildning i Sverige
- Förebygga och motverka diskriminering av personer med utländsk bakgrund på arbetsmarknaden

> *Ingen flicka ska leva i skräck för fysiskt eller psykiskt våld eller för att bli bortförd och bortgift utomlands.*

Hederskultur hör inte hemma i Sverige

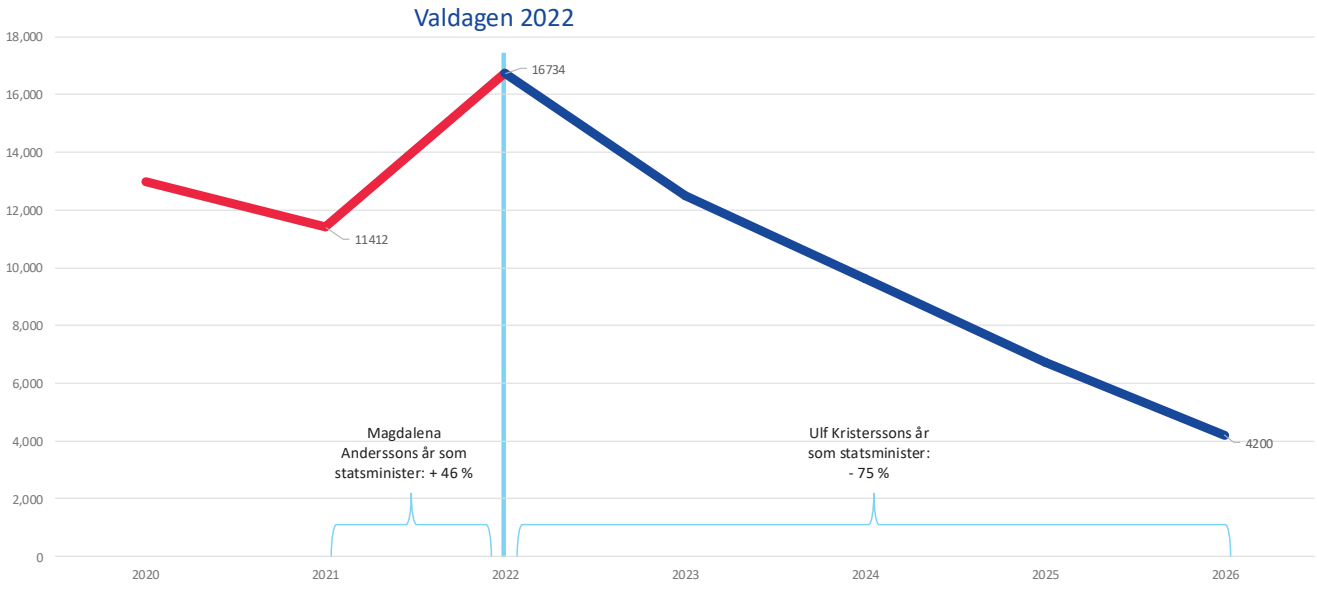
Ingen flicka ska leva i skräck för fysiskt eller psykiskt våld eller för att bli bortförd och bortgift utomlands. Men hundratusentals unga i Sverige lever under hedersförtryck och berövas sina grundläggande fri- och rättigheter. Regeringen har kriminaliserat oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp, oavsett samtycke. Vi har gjort det straffbart att inte avslöja eller förhindra tvångs- eller barnäktenskap. Utländska månggiften, tvångsäktenskap och barnäktenskap erkänns inte längre i Sverige. Nyligen förbjöds även kusinäktenskap, och att utsätta någon för psykiskt våld eller tvång har kriminaliserats. Men vi kommer inte att ge oss förrän hederskulturen är utrotad.

En Lex Fadime ska införas, som innebär en obligatorisk anmälnings- och åtgärdsskyldighet för myndigheter när hedersmord eller annat allvarligt hedersrelaterat våld har inträffat. Genom tydligt ansvar, obligatorisk samordning och systematisk efterhandsgranskning vid allvarliga händelser kan samhället säkerställa att kända risker inte ignoreras och därmed rädda liv. Center mot hederskultur ska granska de anmälningar som upprättas genom Lex Fadime.

Moderaterna vill:

- Införa hedersscreening för nyanlända och en värderingsscreening för att beviljas svenskt medborgarskap
- Frysa ekonomiska tillgångar för föräldrar som skickar sina barn på ”uppfostringsresor” utomlands
- Återkalla legitimationen för vårdpersonal som medverkar till könsstympning
- Skapa fler platser på skyddade boenden för hedersutsatta kvinnor och flickor
- Införa sanktioner mot trossamfund och religiösa företrädare som upprätthåller hederskultur
- Förbjuda anhöriginvandring av kusiner i samboförhållanden
- Införa en Lex Fadime

75 % färre asylsökande

Källa: Justitiedepartementet. 2026 avser Migrationsverkets prognos från juli 2026.

En fortsatt restriktiv invandringspolitik

Vi är övertygade om att integrationsproblemen går att lösa, men vi ser också att de är mycket stora. Under åren 2000-2020 tog Sverige varje år emot i genomsnitt 4 gånger så många asylsökande per capita som genomsnittet i EU. Det gör att vi under överskådlig tid måste begränsa den asylrelaterade invandringen så att den anpassas efter Sveriges integrationsförmåga. Det kräver till viss del EU-gemensamma lösningar, till exempel skärpta regler kring anhöriginvandring och möjligheter att verkställa utvisningar också till säkra tredjeländer. Sverige ska fortsatt vara pådrivande för en restriktiv migrationspolitik i EU.

Moderaterna vill:

- Att asylinvandringen till Sverige ska vara restriktiv och den asylrelaterade migrationspolitiken i enlighet med EU:s miniminivå
- Att Sverige ska arbeta för att EU skärper sin migrationspolitik
- Fortsatt prioritera kvinnor, flickor och HBTQi-personer i kvotflyktingmottagandet

I ett rättvist Sverige värnas miljön, klimatet och möjligheten att bo i hela landet

7

Sverige ska fungera oavsett var i landet du bor. Generationsbygget måste fullföljas. Sverige behöver mer planerbar el, bättre transporter, starkare beredskap och en livskraftig landsbygd. Det är avgörande för människors möjlighet att leva och skapa sig en bättre framtid i hela landet – idag och imorgon.

Vad tog vi över

- Gravt eftersatt transportinfrastruktur med potthål i vägarna och tåg som inte gick i tid
- Skyhöga elpriser efter att sex kärnkraftsreaktorer lagts ned i förtid
- Förbud mot att bygga ny kärnkraft
- Rekordhöga drivmedelspriser på grund av reduktionsplikten
- Bristfällig laddinfrastruktur
- Strandskyddsregler som gjorde det svårt att bygga nära vatten
- En vargstam som tilläts växa okontrollerat
- Regler som hämmade skogsbrukare
- Historiskt lågt sillbestånd

Vad har vi gjort

- Den största satsningen någonsin för att rusta upp och bygga ny väg och järnväg fram till 2037
- Sänkt elskatten och skapat förutsättningar så att det nu planeras för ny kärnkraft i Sverige för första gången på 40 år
- Sänkt reduktionsplikten kraftigt
- Sett till att utsläppen är lägre än när regeringen tillträdde
- Byggt ut laddinfrastrukturen och infört ett elbilsstöd så att fler kan köra elbil
- Reformerat strandskyddet så att det blir lättare att bygga vid vatten
- Satt en lägre nivå för vargstammen för att öka tryggheten på landsbygden
- Ändrat reglerna för fridlysning så att påverkan på skogsbruket minskar
- Fått EU att sänka kvoterna för sill och strömming så att det ska finnas mer fisk vid kusterna

Lägre utsläpp genom elektrifiering – ny kärnkraft ska byggas

För första gången på 40 år ska det byggas ny kärnkraft i Sverige. Det kommer att vara avgörande för att fasa ut fossila bränslen. Dessutom är det viktigt för att du, som privatperson eller företagare, ska veta att elen finns där till ett rimligt pris oavsett väder och vind. Så blir Sverige mindre sårbart vid globala kriser. I regering har vi tagit fram en finansieringsmodell för att stötta de första projekten för ny kärnkraft.

Förnybar energi, såsom vind-, vatten- bio- och solenergi, är också en viktig del av energimixen. Förutsättningarna att utveckla de kraftslagen ska vara goda. Det är därför viktigt att motverka hinder för att bygga nya kraftverk. Snåriga beslutsprocesser gör det exempelvis svårt och dyrt att bygga vindkraft. För den som vill bygga nya vindkraftverk bör tillståndsprocesserna vara förutsebara och kortare än i dag, samtidigt som det lokala självbestämmandet fortsatt ska vara starkt. Med mer elproduktion kommer elpriserna att kunna pressas ned och bli rättvisare över hela landet.

Moderaterna vill:

- Se till att ny kärnkraft kommer på plats så snart som möjligt genom att finansiera upp till 5 000 MW
- Häva hinder mot utbyggnad av samtliga kraftslag för stärkt elförsörjning och lägre priser
- Bygga ut elnäten i takt med den ökade produktionen
- Hålla nere nätavgifterna och använda intäkterna från näten så att de gör nytta för hushåll och företag
- Att den som påverkas av vindkraft i närmiljön ska ha rätt till kompensation och inflytande vid byggnation av nya anläggningar, förenat med ett starkt kommunalt självbestämmande

”Vi vill bygga ut laddinfrastrukturen i hela Sverige så att fler väljer elbil.

Fler ska kunna välja elbil

Omkring en tredjedel av Sveriges nationella utsläpp kommer från inrikes transporter, framför allt från bilar och lastbilar. Ska vi nå målet om nettonollutsläpp i Sverige år 2045 måste fordonsflottan ställas om till el. För att omställningen inte ska straffa den som i dag är beroende av sin bensin- eller dieseldrivna bil är det bråttom att få på plats tillräcklig laddinfrastruktur för elbilar i hela Sverige. Moderaterna vill byta ut transportmålet som innebär att dieselpriset på kort tid behöver höjas med upp till 10 kronor per liter, mot ett elektrifieringsmål som innebär fler elfordon på svenska vägar.

Moderaterna vill:

- Bygga ut laddinfrastrukturen i hela Sverige så att fler väljer elbil
- Fortsätta satsa på elbilspremie i glesbygd
- Skapa bättre förutsättningar för att installera laddpunkter i flerbostadshus
- Byta ut transportmålet mot ett elektrifieringsmål för en effektivare och rättvisare omställning

Stärkt äganderätt för skogsbrukare

Skogen ska få brukas aktivt och ansvarsfullt av den som äger den. Att aktivt bruka skog minskar utsläpp av växthusgaser genom kolinlagring och möjliggör för fler fossilfria produkter, samtidigt som det bidrar till ekonomisk tillväxt. Artskyddsförordningen, som bygger på EU-beslut, är en del av den miljölagstiftning som orsakar stora problem för skogsbrukare. Den ger staten en rätt att kräva att den som äger skog helt eller delvis avstår från att bruka sin mark, exempelvis på grund av att en relativt vanlig fågelart finns där. Vi vill att beslut om svensk skog i så hög grad som möjligt ska fattas i Sverige. Friheten för svenska skogsägare behöver öka för att ge förutsättningar för ett hållbart och aktivt skogsbruk. Skogen kan på så sätt bli en ännu större tillgång i arbetet för att minska utsläppen samtidigt som den skapar jobb och tillväxt.

Moderaterna vill:

- Värna det svenska självbestämmandet över den svenska skogen
- Riva fler hinder för skogsbruket, bland annat de som innebär att äganderätten inskränks genom svenska och europeiska regelverk

Lönsammare lantbruk och färre vargar

Att Sveriges bönder har goda förutsättningar är viktigt, inte enbart för enskilda lantbrukare utan för hela Sveriges livsmedelsförsörjning. Det gäller inte minst vid en eventuell kris. Vi vill riva hinder så att produktionen av svenska livsmedel kan öka och svenska folket kan ta del av ännu mer livsmedel med de höga krav på djurskydd, miljöhänsyn och kvalitet som vi har i Sverige. I regeringsställning har vi gjort flera satsningar för att stärka hela livsmedelskedjan och främja svensk livsmedelsproduktion.

Inte bara människor trivs bäst i öppna landskap. En naturtyp som är viktig för den biologiska mångfalden i Sverige är gräsmarker som betas av tamboskap eller där gräset slås för att sedan tas tillvara som djurfoder. Antalet hagar och betesmarker har blivit färre över tid, inte minst för att enskilda bönder upplevt att det inte är möjligt eller rimligt att lägga ner den tid, kraft och pengar som krävs för att hålla markerna betade med djur. Då behövs mer rimliga ekonomiska och praktiska förutsättningar.

Det ska vara möjligt att verka i naturen på landsbygden och att ägna sig åt jakt eller att ha tamboskap utan att känna obehag. Moderaterna vill utöka skyddsjakten på varg och få ner vargstammen. Vi vill även utöka möjligheterna att skydda hundar och tamdjur mot angrepp från varg. Vidare vill Moderaterna minska vildsvinsstammen där det behövs för att skydda jordbruk, trädgårdar och trafiksäkerhet. Därtill måste fjälljakten och fisket på statens mark vara tillgänglig för alla.

Moderaterna vill:

- Riva byråkrati och stärka lönsamheten i lantbruket
- Utöka möjligheterna till skyddsjakt på varg och minska vildsvinsstammen där det behövs för att skydda jordbruk och trädgårdar
- Öka arealen naturbetesmarker och närliggande naturtyper i Sverige och främja förutsättningarna att hålla betande djur
- Skapa bättre konkurrens och priskontroll i djursjukvården för lägre veterinärkostnader

Skydda Östersjöns fisk och det småskaliga svenska fisket

Moderaterna vill säkra fiskbeståndet och det kustnära fisket i Östersjön. Länge har fisk varit basföda för våra svenska kustsamhällen och både kust och skärgård är i dag viktiga resmål för besöksnäringen. Trots vår långa kustlinje och våra stora fiskevatten importerar vi i dag mer fisk och skaldjur för konsumtion än vi producerar själva. Säl och skarv fångar och äter numer minst lika mycket fisk som vi människor fiskar upp. Det innebär att bestånd av fisk, särskilt i kustnära vatten, håller på att försvinna helt. I regeringsställning har Moderaterna fått EU att sänka kvoterna för sill och strömming och under nästa mandatperiod vill vi ta ytterligare steg för att stärka det kustnära fisket. Det är även viktigt ur beredskapssynpunkt – att vi vid kris ska kunna sätta tillräckligt med mat på bordet.

Moderaterna vill:

- Stoppa storskalig industritrålning i Östersjön
- Värna det småskaliga fisket med goda förutsättningar för generationsväxling
- Öka jakten på skarv och gråsäl för att skydda kustmiljön
- Förbjuda PFAS i konsumentprodukter

Med ett skyddsområde som sträcker sig 100 meter från strandlinjen innebär det att strandskyddet sammanlagt omfattar ett område ungefär lika stort som Danmark

Från strandskydd till strandlov

Om man räknar in alla kuster, öar, vattendrag och insjöar utgör den sammanlagda strandlinjen i Sverige över 400 000 km, vilket motsvarar nästan 11 varv runt jorden. Med ett skyddsområde som sträcker sig 100 meter från strandlinjen innebär det att strandskyddet sammanlagt omfattar ett område ungefär lika stort som Danmark. Många vittnar om att strandskyddsreglerna i dag utgör ett hinder, inte minst mot landsbygdens utveckling.

Det är därför dags att tänka om. Strandskyddets grundläggande syften är viktiga, men tillåtelse till åtgärder i strandnära lägen måste bygga på en bedömning där olika intressen vägs mot varandra. Markägares önskade åtgärder ska vägas mot intresset av att skydda det aktuella området med hänsyn till strandskyddets syften.

Moderaterna vill gå från en ordning som bygger på förbud till ett tillvägagångssätt som mer påminner om det vid bygglov. Ett tillstånd att få bygga eller vidta andra åtgärder inom ett strandskyddsområde bör benämnas strandlov och inte strandskyddsdispens. Landets kommuner, med sitt grundläggande ansvar för bebyggelseplanering, bör ha huvudansvaret. Genom den här förändringen kan strandskyddets grundläggande syften värnas samtidigt som vi tillgodoser legitima önskemål om möjlighet att bo och verka i strandområden, inte minst på landsbygden.

Moderaterna vill:

- Skapa betydligt bättre möjligheter att bygga nära stränder
- Ändra strandskyddslagstiftningen så att förfarandet påminner om det vid bygglov och kallas strandlov
- Att landets kommuner ska bli huvudansvariga för att avgöra var strandlov ska beviljas

Det slopade matkravet bedöms leda till en kostnads-besparing för berörda företag motsvarande cirka

3,9 miljarder

kronor årligen i form av minskad administrationsbörda, lägre personalkostnader och minskat matsvinn.

Levande städer med ett roligare uteliv

Förr flyttade människor till jobben. Numera flyttar tvärtom företag och jobb dit människor vill leva och verka. Ett sprudlande kultur- och uteliv är avgörande för tillväxt och livskraftiga, levande städer. Moderaterna har i regeringsställning genomfört en rad frihetsreformer för att främja stadsglädjen. Danstillståndet har avskaffats, gårdsförsäljning både på landsbygden och i städerna har blivit tillåtet och den 1 juni slopades äntligen matkravet. Moderaterna vill fortsätta att göra svenska städer mer attraktiva och vardagen lite friare för vanliga människor.

Vi vill sänka åldersgränsen på Systembolaget till 18 år för att köpa öl och vin

Moderaterna vill:

- Införa en frihetsmeter som innebär att restauranger och caféer får ställa ut bord och stolar en meter utanför sin lokal året runt utan kostnad och utan att söka tillstånd
- Införa kulturella frizoner, exempelvis i gamla industriområden, med friare regler för musik och alkohol och mindre pappersarbete och lägre avgifter för den som vill starta till exempel torghandel, nattklubb eller uteservering
- Revidera bullerregler, både för att värna kultur och uteliv i våra städer och för att möjliggöra fler bostäder
- Värna stadens grönska och inrätta en grön stadsmiljard för att göra fler av Sveriges städer än grönare
- Sänka åldersgränsen på Systembolaget till 18 år för att köpa öl och vin

Vi har infört *tjänstemanna-ansvar* så att politiker och tjänstemän bättre kan hållas ansvariga

8

I ett rättvist Sverige är tilliten till demokratin stark

Ett rättvist samhälle byggs också av tillit mellan människor, starka institutioner och en levande kultur som förbinder generationer med varandra. Tilliten är en av Sveriges största tillgångar. Den gör att människor vågar ta ansvar och tro på framtiden.

Vad tog vi över

- Rätten till abort var inte skyddad i grundlagen
- En kultursektor i stark offentlig beroendeställning
- En läs- och bildningskris där en av fyra niondeklassare riskerade lämna grundskolan som funktionell analfabet

Vad har vi gjort

- Inlett ett arbete för att stärka domstolarnas oberoende
- Lagt fram förslag om att aborträtten ska skrivas in i grundlagen som ska träda i kraft 1 januari 2027
- Sett till att en moderniserad abortlag föreslås träda i kraft som stärker kvinnors rättigheter och bland annat möjliggör abort i hemmet
- Infört tjänstemannaansvar så att politiker och tjänstemän bättre kan hållas ansvariga
- Sett till att kultursektorn bättre kan stå på egna ben
- Tagit fram en kulturkanon och gjort kulturen till en del av totalförsvaret
- Klubbat lag om bemannade skolbibliotek och satsat nästan en kvarts miljard per år på skapande skola

Vi har tagit första steget.
Nästa mandatperiod grundlagsfäster vi
rätten till abort.

Domstolarnas oberoende ska stärkas

Trots att Sverige befinner sig i det allvarligaste säkerhetsläget sedan andra världskriget står sig den svenska demokratiska rättsstaten fortsatt stark och är väl förankrad i våra grundlagar. Samtidigt visar utvecklingen i delar av vår omvärld att politiska krafter kan undergräva demokratin och rättsstaten på kort tid. Därför finns det goda skäl att genomföra ändringar i regeringsformen i syfte att stärka det institutionella skyddet för Sverige som demokratisk rättsstat. Det behöver bli svårare att ändra grundlag och skyddet för domstolarnas och domarnas oberoende ska långsiktigt stärkas.

Moderaterna vill:

- Att regeringsformen ändras för att minska risken för politisk styrning av domstolarna
- Göra det svårare att ändra grundlag

Stärkt skydd för enskildas grundläggande fri- och rättigheter

Ett starkt skydd för enskildas grundläggande fri- och rättigheter är kärnan i en liberal demokrati. För att enskilda ska kunna försvara sig mot statliga övertramp är det viktigt att Sveriges grundlag erbjuder ett klart och tydligt skydd, att rättigheterna går att tillvarata i praktiken och att enskilda som drabbats av överträdelser kan få upprättelse.

Moderaterna vill:

- Stärka skyddet för äganderätten genom att grundlagsfästa att ingrepp bara får ske om det är proportionerligt
- Stärka rätten till ersättning vid rådighetsinskränkningar i grundlagen
- Grundlagsskydda rätten till domstolsprövning
- Rösta igenom förslaget om att grundlagsskydda rätten till abort

Det som förenar oss ska föras vidare

Svensk kultur ska värnas och skyddas. Men i dag är det svenska kulturlivet sårbart till följd av ett, i internationellt perspektiv, ovanligt stort beroende av offentliga medel. En stor kulturbyråkrati konkurrerar också om resurser. Moderaterna verkar därför för att bredda finansieringen och trimma administrationen, både för att minska kulturens utsatthet för ekonomiska och politiska svängningar, och för att långsiktigt stärka våra kulturskapare.

De kulturella och kreativa branscherna utgör en ny svensk basindustri som omsätter 640 miljarder kronor per år. För att stötta branschen har vi bland annat sett till att den orättvisa dansbands- och nattklubbsmomsen har sänkts, liksom momsen på konstverk. Vi vill göra det mer gynnsamt för företag att sponsra kultur och har utrett utökad avdragsrätt för privatpersoner att ge, liksom införandet av ett matchningssystem.

Vårt kulturarv är en viktig källa till stolthet, identitet och sammanhållning på många orter i Sverige. Vi har tagit fram den första svenska kulturkanonen och har satsat på att rusta upp fornlämningar, kyrkor och befästningar samt fattat ett historiskt beslut att renovera Kungliga Operan. Inför nästa mandatperiod vill Moderaterna utreda inrättandet av en kulturfastighetsfond som kan bidra till att tillgängliggöra vår gemensamma historia, upprätthålla underhåll och föra kulturarvet närmare medborgaren.

Moderaterna vill:

- Förbättra möjligheterna för en starkare, friare och roligare svensk kultur genom förbättrade regler för privat finansiering av kulturen
- Stoppa alla försök att införa streamingskatt
- Tillgängliggöra kulturarvet för medborgarna och förbättra underhållet av viktiga kulturfastigheter genom att inrätta en kulturfastighetsfond

En mångfald av privata mediehus och ett fokuserat public service

Fria och oberoende medier är en grundbult för en fungerande demokrati och för välinformerade medborgare. I ett informationslandskap som blir alltmer splittrat och polariserat behövs en mediemångfald med både konkurrenskraftiga privata medier och ett starkt men fokuserat public service.

I regering har Moderaterna fattat beslut om en ny public service-lag som både är teknikneutral och slår fast tydliga krav på neutralitet och saklighet oavsett distributionsform. Vi har även infört ett nytt mediestöd med fokus på kvalitativ lokaljournalistik. Men teknikutvecklingen, inte minst med AI, innebär utmaningar för befintliga affärsmodeller, upphovsrätt och verifiering som kräver en fortsatt hög reformtakt. Public service-bolagen har fått en garanterad finansiering för åtta år, men kommer i likhet med privata bolag att löpande behöva effektivisera sin verksamhet.

Moderaterna vill:

- Arbeta för att säkra medieaktörernas upphovsrätt, både på nationell och internationell nivå
- Stärka insatserna för AI-kunskap och medie- och informationskunskap (MIK) hos medier och allmänhet
- Reformera infrastrukturen kopplad till public service (marknät och digitalt) för att stärka dess roll i totalförsvaret

9

I ett rättvist Sverige används skattebetalarnas pengar ansvarsfullt: Moderaternas finansiering

Värna Sveriges starka offentliga finanser

De reformer som presenteras i valmanifestet kommer att genomföras i takt med att det finns ekonomiskt utrymme. Genomförandet villkoras därmed av att finansiering kan säkras. Starka offentliga finanser är en förutsättning för att kunna hålla ett högt reformtempo, säkerställa att välfärden har tillräckliga resurser samt att Sverige har ekonomisk motståndskraft i en orolig värld.

Sverige har en låg offentlig skuldsättning med offentliga finanser i världsklass. Nyligen bekräftades att Sverige är ett av endast nio länder i världen som har högsta kreditbetyg hos de större kreditinstituten. Sveriges offentliga skuldsättning är i dag lägre än när Magdalena Andersson fick igenom sin sista budget och klart lägre än snittet i EU. Den låga offentliga skuldsättningen gör också att Sverige har bland de lägsta räntekostnaderna i hela EU. Detta gör den svenska ekonomin motståndskraftig. Det finanspolitiska ramverket och den breda parlamentariska uppslutning som råder kring ramverket är centralt i detta sammanhang. Den styrkan ska värnas.

Att värna styrkan i de svenska offentliga finanserna är särskilt viktigt givet det osäkra omvärldsläget. Tack vare starka statsfinanser har Sverige handlingsutrymme för att stå emot såväl säkerhetspolitiska som ekonomiska störningar vilket skapar en ekonomisk trygghet för alla svenskar.

Moderaterna vill:

- Värna Sveriges starka statsfinanser

Principer för finansiering av nya reformer

För att värna styrkan i de offentliga finanserna, samtidigt som Sverige behåller en hög nivå på de offentliga investeringarna, är vi överens med de blågula partierna om att nya större reformer i huvudsak bör vara finansierade under nästa mandatperiod. Moderaterna har därför utvecklat principer för hur finansiering ska gå till och tagit fram förslag på finansiering.

Över tid är det bara en växande ekonomi som kan säkerställa en god välfärd och en hög investeringstakt samtidigt som hårt arbetande svenskar känner att deras ansträngning lönar sig. Bara en procent i ökad tillväxt skulle innebära cirka 30 miljarder kronor i ökat reformutrymme. Därför är det viktigt att arbetet med att finansiera nya reformer inte motverkar en växande ekonomi.

Moderaternas finansiering bygger mot denna bakgrund på tre principer. För det första ska finansieringen inte höja skattetrycket och därmed vara i linje med det skattehöjarstopp på arbete och sparande som de blågula partierna har enats om. För det andra bör finansieringen inte leda till minskat antal arbetade timmar i ekonomin. För det tredje bör finansieringen inte leda till ökade kostnader för hårt arbetande svenskar.

Utifrån dessa tre principer är stora skattehöjningar uteslutna och finansieringen kommer i första hand ske genom omprioriteringar inom budgeten. Hittills under mandatperioden har vi omprioriterat omkring 50 miljarder kronor av statens utgifter, vilket inneburit att de permanenta skattelättnader som regeringen har genomfört till betydande del varit finansierade. Inför nästa mandatperiod är det framför allt omprioriteringar inom byråkratin, bidragen och biståndet som kommer att skapa utrymme för nya reformer.

Moderaterna vill:

- Finansiera nya reformer utan att höja skattetrycket

Moderaternas finansiering: byråkratin, bidragen och biståndet

Genom att använda de offentliga utgifterna effektivare och effektivisera offentliga upphandlingar kan resurser frigöras som sedan kan användas för att stärka ekonomin för hårt arbetande svenskar. Effektiviseringar kommer att ske i flera steg. Inför budgetpropositionen för 2027 förbereds ett generellt besparingsbeting för samtliga myndigheter med undantag för försvaret, rättsväsendet och infrastrukturens investerings- och underhållsanslag. Det innebär att övriga myndigheter under den kommande mandatperioden kommer att få en begränsad uppräkning av anslagen.

Därutöver har Moderaterna tillsatt en Slöserikommission vars uppdrag är att se över utgifterna för den statliga förvaltningen och ge förslag på hur utgifterna kan minska. Kommissionen ska ge förslag på omprioriteringar som kan göras inom statens utgifter. Kommissionens uppdrag ska gå utöver de effektiviseringar som redan har inletts och därmed fokusera på att mer genomgripande minska byråkrati och onödiga utgifter för statsförvaltningen, så att förvaltningen kan fokusera på sina kärnuppdrag. Parallellt med det arbetet kommer åtgärder vidtas för att effektivisera den statliga upphandlingen i syfte att frigöra resurser till andra prioriterade reformer.

Det offentliga ska alltid vara ett föredöme i fråga om att hushålla med medborgarnas pengar. Moderaterna vill därför införa ett fallskärmstak i offentlig sektor samt avskaffa den så kallade elefantkyrkogården i Regeringskansliet.

Ytterligare resurser för att stärka ekonomin för hårt arbetande svenskar kan frigöras genom en skärpt arbetslinje och minskat bidragsfusk. Regeringens reformer – framförallt den stramare migrationspolitiken, att det blivit mer lönsamt att arbeta, bidragsreformen samt reformen av a-kassan – gör att såväl Regeringskansliet som Konjunkturinstitutet bedömer att den strukturella arbetslösheten kommer att minska trendmässigt framöver för första gången på 20 år. Förutsatt att de här reformerna får ligga kvar stärks de offentliga finanserna vilket skapar utrymme för nya reformer.

Samtidigt kan mer göras för att stärka arbetslinjen ytterligare. Moderaterna vill bland annat öka avtrappningen i a-kassan samt avskaffa avdragsrätten för a-kasseavgiften.

Genom att inrätta en generell bidragsspärr och effektivare dela information mellan myndigheterna finns goda förutsättningar för att åtminstone kunna halvera bidragsfusket under nästa mandatperiod.

Sammantaget innebär förslagen ovan att drygt 70 miljarder kronor kan frigöras för att stärka ekonomin för hårt arbetande svenskar.

Utöver att frigöra resurser för att stärka ekonomin för hårt arbetande svenskar vill Moderaterna prioritera om ekonomiska resurser från biståndet till i första hand välfärden och försvaret. Även andra prioriterade reformer kan dock vara aktuella. Sverige har, även efter att enprocentmålet avskaffats, ett av världens mest generösa bistånd. Det finns samtidigt stora ekonomiska behov i Sverige som ställer krav på att skattebetalarnas pengar prioriteras på bästa sätt. Det handlar först och främst om att välfärden ska få de resurser som behövs och att de fortsätter att öka i den takt som demografin kräver. Den moderatledda regeringen har sett till att resurserna till välfärden är på en historiskt hög nivå och vi vill se till att resurserna till sjukvården, skolan och omsorgen ökar varje år.

Det handlar även om att steg för steg fasa in en långsiktig finansiering av försvaret för att kunna sluta lånefinansiera uppbyggnaden av försvaret. Riksdagens åtta partier är överens om att permanent finansiering ska komma på plats senast 2035 och regeringen ska i varje budgetproposition från och med 2027 redovisa hur arbetet med finansieringen fortgår.

Moderaterna kommer därför att, i samband med att nästa statsbudget presenteras, lägga fram en plan för att stegvis växla över ytterligare resurser från det svenska biståndet till framför allt den svenska välfärden men även upprustningen av försvaret och andra prioriterade reformer. I det arbetet är biståndet till Ukraina samt det humanitära biståndet helt fredat.

Moderaterna vill:

- Effektivisera byråkratin och offentliga upphandlingar
- Inrätta en Slöserikommission
- Stärka arbetslinjen och bekämpa bidragsfusk
- Växla över resurser från biståndet till välfärden och försvaret

Ansträngning ska löna sig. Brott ska straffa sig.

För ett *rättvisare* Sverige